БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 13 (8235)
ЯНВАРИИН 16
СРЕДА
1957 он

Сэн 20 мүнгэн.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй Верховно Соведые зарлаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **тогтоохонь:**
СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи зарлалай зургаадахи сессиие 1957 оной февралиин 5-да Москва городто зарлаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль,
1957 оной январиин 14.

Узбекистанда болоһон арад зоной һайндэр

Шэн габьяата ажалаараа республикаяа алдаршуулһан узбек арад правительственна дээдэ зэргын шанда—Ленинэй ордендо хүртэбэ.

Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй, республикын Министрнүүдэй Соведэй ба Узбекистанай Компартиин Центральна Комитедэй нэгэдэмэл баярай заседани январиин 13-да Ташкентдэ Навоин нэрэмжэтэ Узбекскэ оперо ба баледэй театр соо болобо. Театрын зал соо алдарта хүнүүд—үйлэдбэриин новаторнууд, үндэр ургасын алдарта мастернууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, эрдэмтэд, партийна, советскэ, профсоюзна болон комсомольско хүдэлмэрилэгшэд, культура ба искусствын ажал-ябуулагшад суглараа. Ахадүү республиканууднаа ерэһэн олон айлшад мүн лэ эндэ байлсаба.

Эндэ сугларагшад сценэ тээшэ харана. Тэрээн дээрэ улаан тугуудаар, ургамал сэсэгүүдээр бүрхөөгдэһэн алдарта Ленинэй бюст табяатай. «Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ!» гэһэн дайшалхы уряагай үгэнүүд сценэ дээрэ тодоор улалзан харагдана.

Үглөөнэй 10 час. КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн нүхэр Н. С. Хрущев, Узбекистанай партийна ба советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, колхозно таряалангай, промышленна предприятинуудай алдарта хүдэлмэрилэгшэд, ахадүү республикануудай делегацинуудые толгойлогшод президиумэй столой саана ерэжэ һууба.

Суглаанда хабаадагшад тэдэниие халуунаар угтаба.

Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов баярай суглаа нээбэ. 1956 он хадаа советскэ арадай ажахын тон ехэ амжалтануудые туйлаһан жэл боложо, оронoймнай түүхэдэ орохо юм гэжэ тэрэ хэлэнэ. КПСС-эй XX съездын асари ехэ заабаринуудаар зоригжоһон Советскэ Союзай ажалшад үнгэрэгшэ жэлдэ коммунизм байгуулха замаар ехэхэн алхам хээ. Үндэр дээдэ шан—Ленинэй орден абаһан ахадүү республиканууд болохо Казахстанай, Таджикистанай, Киргизиин, Туркмениин, Алтайн ба Красноярска хизаарнуудай, Московско, Чкаловска, Омско, Новосибирскэ, Челябинска, Саратовска болон Воронежско областьнуудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй амжалтаар узбек арад үнэн зүрхэнһөө баясажа байна. Манай агуухэ Эхэ ороной бүхы ахадүү арадууд узбек арадтай хамта тэрэнэй ажалай илалтые тэмдэглэн һайндэрлэжэ байна.

КНР-эй дээдэ һургуулинуудай министрын орлогшо нүхэр Цзин Чжао-лунь толгойлогшотойгоор агууехэ хитад арадай түлөөлэгшэд, мүн тэрэшэлэн Московско, Ленинградска областьнуудһаа, Украинска, Азербайджанска, Киргизскэ, Таджикска, Армянска, Туркменскэ ССР-нүүдһээ ерэһэн түлөөлэгшэд баярай суглаанда хабаадалсана гэжэ нүхэр Рашидов саашань мэдээсэбэ.

Энэ мэдээсэлые сугларагшад нэрьемэ халуун альга ташалгаар угтаба.

Республикада ерэһэн хүндэтэ айлшадые Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй, Узбекистанай Министрнүүдэй Соведэй ба Компартиин ЦК-гэй нэрэһээ, бүхы ажалшадай нэрэһээ нүхэр Рашидов халуунаар амаршалба.

Узбекистанай хлопок таригшад, республикын бүхы ажалшад орондоо 3 миллион тонно хлопок үгэжэ, өөрынгөө патриотическа уялгые нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ, үндэр дээдэ шангаа нэрэтэй солотойгоор харюулха гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые, Советскэ Правительствые, ахадүү республиканууднаа ерэһэн манай хүндэтэ айлшадые таанадай нэрэһээ, узбек арадай нэрэһээ найдуулхыемни зүбшөөгыт гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Нүхэр Рашидовай эдэ үгэнүүд зал дотор үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар угтагдаба. ССР Союзай гүрэнэй Гимн зэдэлбэ.

Удаань партиин Ташкентскэ обкомой секретарь нүхэр Нурутдинов үгэ хэлэбэ. Баярай суглаанда хабаадагшад тэрэнэй дурадхалаар суглаанайнгаа хүндэтэ президиумдэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Президиумые аргагүй ехэ нэгэн һаналтайгаар һунгаба.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи Секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн нүхэр Н. С. Хрущевто үгэ үгтэбэ. Трибуна дээрэ тэрэнэй гарахада суглаанда хабаадагшад үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар угтаба.

Нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэлэһэн үгэ

Нүхэдүүд, Узбекистанай Компартиин Центральна Комитедтэй, Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведтэй ба ажалшад эдэбхитэдтэй хамтадаа Узбекскэ Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй үнгэргэжэ байһан баярай суглаанда байлсаха, ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар Узбекскэ ССР-тэ Ленинэй орден барюулха ехэ хүндэтэй, золтой байнаб.

Советскэ хлопок тарилгые хүгжөөлгэдөө колхознигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, эрдэмтэдэй, партийна, советскэ ба хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй хэһэн үрэ һайнтай ехэ хүдэлмэриин түлөө энэ шан абабат.

Нүхэдүүд! Узбек арадай ажалаар, узбекскэ хлопок таригшадай ажалаар энэ шагнал абтаба. Узбекскэ ССР Дунда Азиин советскэ республиканууднаа эгээн ехэ республикань юм. Энэ республика орондоо ехэ хлопок үгэдэг. Байгша ондо орондоо 3 миллион тонно хлопок-сырец үгэхэ гэһэн зорилгонь хлопок үйлэдбэрилгэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлэй шэнэ шата мүн гэжэ харагдаха ёһотой. Узбекскэ колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд энэ шатые дабажа гараха, 3 миллион тонно хлопок абаха гэжэ батаар найданаб. **(Альга ташалга).**

Социалистическэ байгуулалтын хэрэгтэ зорюулагдаһан эсэшэгүй ехэ ажалаараа узбек арадай туйлан абаһан үндэр дээдэ шантайнь дашарамдуулан, узбек арадые Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна комитедэй, ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй нэрэһээ амаршалхыемни зүбшөөгыт.

Узбекскэ ССР-эй колхознигууд, хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд, агрономууд, зоотехнигүүд болон эрдэмтэдэй туйлаһан амжалтанууд промышленностиие, илангаяа хүндэ индустри ба машина бүтээлгые хүгжөөлгэдөө, наукые хүгжөөлгэдөө советскэ арадай туйлаһан илалтануудай аша үрэ мүн. Эдэ бүгэдэ хадаа амжалтын үндэһэ һуури мүн. Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдөө тэрэ үндэһэ һуурида түшэглэн колхозно таряашад ехэ амжалта туйлаһан, тэрээндэ түшэглэн танай республика үндэр дээдэ шанда хүртэһэн байна.

Нүхэдүүд! Узбекскэ ССР ба Дунда Азиин бусад советскэ республиканууд тон ехэ амжалта туйлаа. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илаһанай аша үрэ бологшо эдэ туйлалтануудые Советскэ Союз доторшье заримашуул үшөө хүсэдөөр ойлгодоггүй гэжэ һананаб.

Узбекистанда би гурбадахяа ерээд байнаб. Дунда Азиин мүн бусадшье советскэ республикануудаар ябаа һэм, тэндэхи арадуудые энээнһээ урда тээшье мэдэхэ һэм. Узбекистанай, Киргизиин, Туркмениин, мүн Казахстанай ба бусад республиканудай түлөөлэгшэдтэй оло дахин уулзаа һэм; эдэ республикануудай арадуудай арга шадабари болон ажалай амжалтануудые мэдэгшэ һэм. Теэд өөрөө ябажа, дууһыень өөрөө харахаһаа, хүнүүдтэй уулзахаһаа, колхозууд, совхозууд ба промышленна предприятинуудта ошожо харахаһаа дээрэ юуп байхаб.

Танай туйлалтанууд хүнэй зүрхэ аргагүй ехээр долгисуулна. Эдэ республиканууд ба эндэхи арадууд тушаа зарим нүхэднай үшөө хүсэд һайнаар мэдэдэггүй. Заримашуул Дунда Азиин республикануудай арадуудай гээгдэнги байдалтай байһан сагтахи, урданай сагай уран литература дээрэһээ, географи дээрэһээ уншаһан хуушанайнгаа ойлгомжотой зандаа байдаг. Теэд советскэ засагай үедэ эдэ республикануудай арадууд тон ехээр дээшээ дэбжэһэн, ехэ хүсэтэй болоһон, өөрын национальна кадртай, эрдэмтэдтэй, өөрын интеллигенцитэй болоһон байха юм. Тэдэнэр үйлэдбэриин иимэ ехэ үрэ дүн туйлаа, тэрээгээрнь бидэнэр бултадаа омогорхохо ёһоороо омогорхожо байнабди. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Узбекскэ ССР-эй ба бусад советскэ республикануудай амжалтанууд хадаа хүдэлмэришэн ангиин илаха тухай, ажалша таряашадтай, бүхы ажалшан арад зонтой хамтадаа хүдэлмэришэн ангиин засагаа гартаа абаха тухай марксистско-ленинскэ теориин бодотоор бэелүүлэгдэһэнэй элитэ гэршэ мүн. **(Үни удаан альга ташалга).**

Мүнөө Советскэ Союзай ба бүхы социалистическэ лагериин урдаһаа империалистнууд гани галзуугаар улилдана. Теэд тэдэнэр энэ улилдаагаа энээнэй урда тээшье болюулаагүй юм. Энэншье яһала ойлгосотой. Советскэ Союзай ба бүхы социалистическэ оронуудай амжалтатайгаар хүгжэжэ байһыень, эдэ оронуудта арадай ажахын, культурын ургажа байһыень, ажалшан олониитын ажабайдалай һайжаржа байһыень харахадаа империалистическэ эзэрхэг зонхилогшод тэсэжэ ядана.

Нүхэдүүд! «Эйзенхауэрэй доктрина» гэгшэ тухай таанад уншаһан байгаа ёһотойт. Советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо Советскэ Союзда эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн элдэб янзын доктрина олоор гараһан юм. Черчиллиишье, Трумэнэйшье доктрина гараһан байгаа. Советскэ Союз тухай, манай ороной арадууд ба манай дайшалхы туйлалтанууд тухай элдэб янзын хара һанаата тухайламжануудшье олоор хэлэгдэһэн байгаа. Теэд эдэ бүхы доктринанууд ба тухайламжанууд буруу һүрэнхэй. Советскэ Союз сахюур шулуун хабсагай мэтэ һүрэтэй, хүсэтэй юм, үдэр ерэхэ бүри хүсэ шадалаа нэмээнэ, ажахыгаа бэхижүүлнэ, арад зониинь батажана. Засаг түрэеэ гартаа абаһан, марксизм-ленинизмын тугые дээрэ үргэн ябаһан, энэ туг доро социализм амжалтатайгаар байгуулжа байһан арадууд, капитализмын дарлалтаһаа сүлөөрхын түлөө энэ туг доро жагсан тэмсэжэ байһан, капиталистическэ позицида амжалтатайгаар добтолжо байһан арадууд дэлхэй дээрэ улам бүри олон боложо байнхай.

Һанаһан лэ ямаршье сагтаа Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэ США-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүдые конгрессэй зүбшөөлгүйгөөр хэрэглэхэ эрхэ олгохыень, энэ районой оронуудта сэрэгэй болон экономическа «туһаламжа» үзүүлхэ эрхэ олгохыень США-гэй президент г-н Эйзенхауэр конгрессһээ эриһэн байна. Энэ районие Советскэ Союз дайлан абахаяа һанана, тиигээд иимэ юумын болохогүйн тула үрдижэ ямар нэгэн хэмжээ абаха хэрэгтэй гэһэн хэбэртэйгээр г-н Эйзенхауэр хэлэдэг байна. Теэд Советскэ Союзда иимэ зэмэ тохохын тула һанаанһаа абан зүд бэрхээр һүүюулжэ шададаг хүн байха хэрэгтэй.

Египет худар коммунизм добтолхо эрмэлзэлгэтэй, добтолоошье һэн гэжэ империалистнууд хэлэдэг. Теэд Египедтэ английска, французска ба израильска сэрэгүүд добтолжо, египедэйхидтэ эсэргүүгээр, арабуудта эсэргүүгээр булимтаралгын дай ябуулаа гэжэ бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ ха юм.

Эдэ империалистическэ хүсэнүүдые буруушаажа, хэн һаналаа шангаар мэдүүлээ һэм? Советскэ Союз. Тэрэ хадаа гансашье буруушаалгаяа мэдүүлээд байгаагүй, харин эзэрхэг түримхэйнэртэ эрид шууд һануулга хэһэн байна. Тиимэһээ Египедтэхи дайе болюулгада Советскэ Союз ниилээд ехэ габьяатай байгаа гэжэ мүнөө хамаг зон мэдэнэ. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Англи, Францин ба Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгануудта США зарим тэдысэ эсэргүүсэжэ байһан юм. Гэхэтэй хамта, США-гэй зонхилхы бүлэгүүд арабска оронуудай эрхэ сүлөөгөө бэхижүүлхэдэнь туһалхын тула тиимэ юумэ хэһэн байгаагүй гэжэ удангүй эли болоо һэн.

Үгы даа, г-н Эйзенхауэр энээниие хүсэһэн байгаагүй. Һүрэөтэй муухайгаар архиржа, Азиин ба Африкын олохон арадуудые анхан һүрдүүлдэг байһан британска арсалан хүгшэрөө, һулараа, хоолойгоо һөөлдөө, тиигээд мүнөө Египедтэ һүүлээ гээгээ гэжэ тэрэ хараба гээшэ бшуу. **(Альга ташалга).**

Тиин мүнөө энэ арсаланай орондо, английска ба французска империализмын орондо Дүтын ба Дунда Зүүн зүг худар американска империализм жүдхэжэ ябана.

Бидэнэр мүнөө түүхэтэ ехэ событинуудай гэршэнэр байнабди. Үшөө өөрын промышленностьгүй, юрэнхыдөө таряашанай орон болохо Египедтэ добтолһон английска, французска ба израильска сэрэгүүд хамараа сохюулаад, гаража арилха баатай болоо.

Английска ба французска империализмын эзэрхэлгэ юун гээшэб гэжэ өөрынгөө нюрган дээрэ мэдэһэн, мүнөө колониальна дарлалтаһаа сүлөөржэ, национальна эрхэ сүлөөтэй байдалайнгаа аша үрые ойлгоһон арабска оронуудай арадууд доторойнгоо хэрэгтэ ямарааршье хамаархуулхагүй байха.

Ажал хэдэг бүхы хүнүүд—хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенцидэл адляар арабуудшье мүн лэ иигэжэ бодоно: Советскэ Союзда американска, английска ба бусад империалистнуудай иимэ ехээр дурагүйтэдэг хадань, Советскэ Союз тухай үзэгдөө дуулдаагүй тиимэ ехэ худал үгэнүүдые хэлэдэг хадань, тиихэдэ Советскэ засагай 39 жэлэй турша соо Советскэ Союзай иимэ асари түргэнөөр хүгжэжэ, иимэ ехэ амжалтануудые туйлаһан хадань, энэнь империалистнуудта аргагүй муу ба империалистическэ дарлалтаһаа сүлөөржэ байһан оронуудай арадуудта аргагүй һайн байгаа ёһотой гэжэ бодоно.

Манай национальна баялигые Советскэ Союз бэшэ, харин английска, французска, американска болон бусад империалистнууд булимтаран, дээрмэдэн абана, Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй районуудһаа нефтиемнай миинтэ шахуугаар абаашана гэжэ арабска арадууд харана ха юм. Советскэ Союз иимэ юумэ хээшьегүй, хэхэсэшье һананагүй. Национальна бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө үнэнтэ зүб тэмсэлдэнь арабска оронуудта Советскэ Союз һайн һанаагаар туһална. Бүгэдэндэ, илангаяа арабска оронуудай арадуудта мэдээжэ баримтанууд ба бодото байдал иимэ байна.

Түүхын хүгжэлтые империалистнууд мүнөөшье һаатуулхые оролдоно. Теэд энээнэй урда тээ иимэ юумэ хэхые оролдогшод бултадаа хог богой хонхорхой худар хаягданхай. Тиимэһээ «Эйзенхауэрэй доктринын» мүн лэ иимэ хойшолонтой байһаниинь ямаршье һэжэглэлтэй бэшэ.

Арадуудай национально-сүлөөрэлгын һанал хүсэлтэй буу зэбсэгэй хүсөөр тэмсэхые империалистнууд оролдоно. Теэд эдэ һанал хүсэлэй хүгжэлтые һаатуулха ямаршье тиимэ буу зэбсэг үгы ха юм. Национально-сүлөөрэлгын һанал хүсэлөөр мүнөө агааршье бүхыдөө нэбтэрэнхэй. Тэрэниие хосоргон һалгаахын аргагүй. Тиимэһээ хүнүүдэйл байһан газарта эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө арадуудай тэмсэлэй һанал хүсэлшье бии байна. Иимэ һанал хүсэлтэй тэмсэхэ гээшэ хүнүүдтэй тэмсэхэ гэһэн үдхатай.

Манай дүй дуршэлые, советскэ арадай туйлаһан амжалтануудые шудалһан үнэн сэхэ ажалшан бүхэн манай байгуулалтада, марксистско-ленинскэ һургаалда яашагүй дурлаха гэжэ бидэнэр этигэнхэйбди. Энэ һургаалые ямаршье үхэр буугаар, ямаршье самолёдоор, ямаршье гүрэн зогсоожо шадахагүй. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Гэбэшье, нүхэдүүд, бидэнэр үшөөл ехээр ажаллаха ёһотойбди. Манай арадууд һайнааршье ажаллаа, һайнааршье ажаллажа байна. Теэд бидэнэр һанаагаа амарха ёһогүйбди. Манайда дутагдалнууд үшөөл олон бии. Эгээн үндэр дээдэ шангаар — Ленинэй орденоор шагнагдаһан Узбекскэ ССР-ые абажа үзэе. Узбек арад энэ шангые абаха ёһоороо абаа. Теэд республикын бүхы арга боломжонууд бүрин ашаглагдаа, алибаа амжалта дууһан туйлагдаа гэжэ таанадай хэн нэгэн хэлэжэ шадаха аал? Узбекистанда тиижэ хэлэхэ хүн үгы, байхашьегүй гэжэ һананаб, юундэб гэхэдэ, урагшаа дабшалтын замда заха гэжэ үгы юм. Таанад мүнөө гектарһаа 22,3 центнер хлопок абанхайт. Гэбэшье, республика соогоо дунда зэргээр гектарһаа 25 центнерһээ дээшэ гэхэ гү, али таанарта орходоо 3 центнер ехэ ургаса абаһан нүхэд таджигууд эндэ, таанадтай зэргэлэн һууна бшуу. Теэд энэншье заха бэшэ гээшэ ааб даа. Узбекистанда гектарһаа 30—40 центнер, тиихэһээ байтагай 40 центнерһээ дээшэшье ургаса абаһан колхозууд бии. Тиихэдэ гектарһаа 60 центнер ургаса абаһан бригаданууд бии юм. Гэхэтэй хамта, 60 центнер гээшэмнай заха болоно аал? Мүн лэ заха болоногүй. Энэ хадаа мүнөөдэрэй заха гээшэ, харин үглөөдэр болоходо үни хада дабагдажа гараһан заха гэжэ тэрээн тухай хэлсэхэ.

Тиимэһээ манай газартаряалангые, манай промышленностиие, манай культурые саашадань хүгжөөхын тула бидэнэр ажаллаха ёһотойбди. Ажалаа илангаяа гамтайгаар гаргашалхын тула, хэһэн ажалайнгаа үрэ дүн ехэтэй байхын тула анхаралаа хандуулха хэрэгтэй. Эндэмнай баран хүсэд һайнаар бодомжологдоогүй, барандаа гүйсэд ашаглагдаагүй байна гээшэ.

Манайда тэды колхозууд-миллионернүүд бии гэжэ хэлсэхыень мүнөө дуулахаар байдаг. Энэ хадаа зарим районуудта магталгын хэмжээн, туйлагдаһан үрэ дүнгүүдые сэгнэлгын хэмжээн боложо байна. Нүхэдүүд, магталгын иимэ хэмжээндэ бэеэ шүүмжэлэн хандаха ба колхозууд томодхогдоо гэжэ мартахагүй хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, 5 колхоз байгаад, тус бүхэниинь 200 мянган түхэригэй олзо доход абадаг байгаа һэн гэлэй. Тиигээд эдэ 5 колхозуудай нэгэдэхэдэ энэ колхоз миллионер болошоо бшуу. Зарим иимэ «миллионернүүд» гээгдэлтэй байһан зандаа. Иихэдээ энэмнай ямар миллионер болоно гээшэб? **(Энеэдэн).** Миллион түхэригэй олзо доход хадаа ургалта харуулһан тоо үшөөл бэшэ ха юм. Энэ хадаа ажахын хүгжэлтые дан тулюураар сэгнэһэн ойлгомжо мүн. Колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдэй хүсые эмхидхэн элсүүлхээр, урагшань хүтэлхөөр ондоо үрэ дүнгүүдые баримталха хэрэгтэй. Гектар газарһаа абтаһан олзо доход хадаа эгээл иимэ үрэ дүн боложо үгэхэ юм.

Мүнөөдэр бидэнэр Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо ошожо, колхозой түрүүлэгшэ ба сад таригша—гайхамшагтай хүн Ризамат Мусамухамедовтэй хөөрэлдөөбди. Колхозой түрүүлэгшэһээ иигэжэ һурабаб:

— Гектар виноградниктнай хэды шэнээн олзо доход үгэнэб?

Тиихэдэмни иигэжэ харюусаба:
— Зуун хори мянган түхэриг.
— Теэд гектар рисгнай хэды шэнээн олзо үгэнэб?

Арбан зургаа мянган түхэриг гэһэн тоо тэрэ дурдаба.

— Гектар хлопоктнай хэды шэнээн олзо доход үгэдэг бэ?
— Арбан таба мянган түхэриг,— гэжэ колхозой түрүүлэгшэ харюусаба.

Продукци абахын түлөө рисэйхидэ орходоо виноградник дээрэ ажал һураггүй багаар гаргашалагдана гэжэ хөөрэлдөөн дээрэһээ ойлгогдобо. Энэмнай ехэ һонирхолтой тоо болоно. Энэ ажахыда гаргашалагдаһан ажалта үдэр һайнаар харюулагдана. Бидэнэр экономикые гүнзэгыгөөр шудалха, өөрынгөө ажалые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха ёһотойбди. Энэ хадаа манай урагшаа дабшаха арга нүхэсэл мүн.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ, ажал багаар гаргашалаад, продукт ехээр абаха гээшэ үндэһэн шухала асуудал мүн, нүхэдүүд. Имагтал ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар лэ бидэнэр экономическа мүрысөөндөө капитализмые илажа гараха байнабди. Энэ зорилгоёо маанадай богонихон болзор соо, амжалтатайгаар шиидхэхэ байһанда ямаршье ажаг һэжэг байхагүй. Энэ хадаа хүн түрэлтэнэй обществын хүгжэлтын түүхэ дээрэһээ эли болонхой, энэ хадаа марксизм-ленинизмын теори дээрэһээ эли болонхой, социалистическэ байгуулалтын бодото байдал дээрэһээ эли болонхой.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

Советскэ Узбекистанда

УЗБЕКСКЭ ССР. Шорсуйска озокеритова руднигай барилгануудай Алайска дабаанай бооридо оршоно. 80 градус халуун хайладаг хадын воск эндэһээ малтан абтана. Узбекистанда хадын воск эрхим һайн шанартай юм.

Газарай нюрууһаа воск абтадаг уурхай хүрэтэрхи харгыгаар автосамосвалнууд таһалгаралгүйгөөр нишэ тиишээ гүйлдэнэ. Хадын бартаа харгыгаар жолоошод халаан соогоо 120 рейс хэнэ. Энэнь даалгабариһаань ниилээд үлүү гараба. Тэрэ рудае малтан абахада ехэхэн бэрхэшээлнүүд уһарна. Рудада хүрэхын тулада газарай хүрһэн түмэлжэжэ, һүүлдэнь экскаваторнууд шоройень гаргадаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: озокеритова руднигай юрэнхы түхэл.

ТАШКЕНТ. Индийскэ литературын классик Рабиндранат Тагорой «Гангын басаган» гэжэ зүжэг Хамзын нэрэмжэтэ Узбекскэ Гүрэнэй драмын академическэ театрын сценэ дээрэ харуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүжэгэй нэгэ сцена.

Узбекистанда болоһон арад зоной һайндэр

(Түгэсхэл)

Гэбэшье, түрүүшынгээ амжалтануудаар һанаагаа амаржа огто болохогүй. Хэрбээ бодото байдалаа хараа һаа, ажал хүдэлмэреэ һайса хаража үзөө һаа, нилээд олон дутуу дунданууды олохобди.

Һаяхан КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум боложо, ажахын шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Ажахые хүтэлбэрилгэдэ бии байһан дутагдалнууд Пленум дээрэ гүнзэгы ехээр шүүмжэлэгдэһэн байна. Бидэнэр хүдэлмэриингөө дутуу дунданууды түргэнөөр усадхахын түлөө тэдэниие саашадаашье зоримгойгоор элирүүлхэ ёһотойбди. Үбшэлһэн хүндүүлхэй газарыень отолжо хаяад, организмын саашадаа хүгжэхэ ба бэхижэхэдэнь туһалхын тула хурса хутага барижа, хүнэй бэедэ операци хэдэг хирург ямар агшаб, коммунистнууд эгээл тиимэ байха ёһотой. Ниитынгээ ажабайдалда, ажал хүдэлмэридөө бидэнэр иимээр лэ ханданабди. Хэрэгтэй сагай болоо һаань, манай социалистическэ гүрэнэй организмые бүри түргэнөөр хүгжөөхын ба хүсэ абхуулхын тула бидэнэр мүн лэ хирургын хутага барижа, хүндүүлхэй газарыень зоримгойгоор отолжо хаяха ёһотойбди. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Амжалтынгаа түлөө магтуулжа байхадаа дутуу дунданууд тухайгаа хэзээдэшье мартажа болохогүй, юундэб гэхэдэ, энэ хадаа һанаа амаруулжа болохо юм. Теэд һанаа амаралга хадаа манай хэрэгтэ ехэ дайсан гээшэ. Үндэр дээдэ шан—Ленинэй орден абаһандаа таанадай тархяа эрьехэгүй, һанаагаа амархагүй байһанда би этигэжэ байнаб. Харин энэ хадаа бүхы узбек арадые урмашуулан зоригжуулха, тэрээндэ бүри ехэ хүсэ нэмээхэ, республикаяа саашадань хүгжөөхын түлөө, байгаалиингаа бүхы баялигые ашаглахын түлөө, тэдэ баялигуудые арад зоной аша туһада хэрэглэхын түлөө тэмсэлдэнь бүри ехэ хүсэл оролдолготой болгохо байна. Тиимэ болохолоороо таанад гансашье өөһэдынгөө баялигые бэшэ, харин Советскэ Союзай бүхы арадуудай баялигые арьбадхаха байнат. Манай арадуудай хани барисаае хододоо бэхижүүлжэ байһандаа, саашадаашье бэхижүүлхэ байһандаа бидэнэр хүсэтэйбди, диилдэшэгүйбди. **(Альга ташалга).**

Нүхэдүүд, манай бусад бүхы советскэ республиканууд шэнги Узбекскэ республика доторшье Советскэ Союзай олохон үндэһэ яһатан хани ёһоор ажаһууна, ажаллана гэжэ тэмдэглэхэнь зохид байна. Буржуазна политигуудай ойлгодог шэнги тиимэ национальна асуудал мүнөө манайда үгы болонхой. Манайда манай ороной бүхы арадууд хоорондоо бата нэгэдэлтэйгээр, хани барисаатайгаар ажаһууна, юундэб гэхэдэ, манай арад бүхэн манай агуухэ социалистическэ обществын хүндэтэ гэшүүн мүн. Манай орон дотор хүн бүхэн хүдэлмэреэр хангагданхай, хүн бүхэнэй хэһэнэйнь зэргээр Советскэ Союзай гражданинда үгтэдэг юумэ үгтэнэ. **(Альга ташалга).**

Ленинэй орденоор республикын шагнагдаһантай дашарамдуулан, таанадые үшөө дахин амаршалнаб, хлопок тарилгые хүгжөөлгэдөө гайхамшагта амжалта туйлаһан бүхы колхознигууд, совхозууд болон машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, эрдэмтэд, партийна, советскэ ба хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые энэ шан абаһантайнь дашарамдуулан амаршалнаб. Энэ орден хадагалжа байгты, республикынгаа нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ ябагты. Энэ Ленинэй орден Узбекистанай арадай омгорхолынь болог, бүхы арадуудай аша туһада, Советскэ Союзай арадуудай хани барисаата бүлын аша туһада, һалбаран мандахын тулада таанадые шэнэ илалтанууд тээшэ, шэнэ туйлалтанууд тээшэ хүтэлэг. Манай арадай интересүүд бүхы дэлхэйн ажалшан арадуудай интересүүдтэй тааралдана.

Үнэн сэхээр, оролдосотойгоор ажаллажа, үндэр дээдэ шан — Ленинэй орден абаһан Узбекистанай арад мандаха болтогой! **(Булта хүл дээрээ бодобо, үни удаан альга ташалга болобо).**

Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэдэ хүртэһэн, шэн габьяата ажалайнгаа түлөө орденууд болон медальнуудаар шагнагдаһан Узбекистанай түрүү хүнүүд мандаха болтогой! **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Арад зоноо оролдосотойгоор нэгэдүүлэн, агуухэ Ленинэй зааһан замаар хүтэлжэ ябаһан Узбекистанай Коммунистическэ парти мандаха болтогой! **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Советскэ Союзай арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой! **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Агуухэ Коммунистическэ парти—манай алдарта багша Владимир Ильич Ленинэй байгуулһан парти мандаха болтогой! **(Оваци болоһон нэрьемэ удаан альга ташалга).**

***

Нүхэр Н. С. Хрущев республикын абаһан Ленинэй ордениие Узбекистанай КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Н. А. Мухитдиновтэ барюулба. Зал дотор дахинаа хэдэн минутын турша соо альга ташалга болобо.

Үйлэдбэриин түрүүшүүл, үндэр ургасын мастернууд хойно хойноһоо һубарилдан трибунада гарана. Ташкентскэ областиин Октябрьска районой Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, Социалистическэ Ажалай гурба дахин Герой нүхэр Х. Турсункулов, Кагановичын нэрэмжэтэ Ташкентскэ паровозвагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэн нүхэр В. Т. Кожечкин, партиин Андижанска областиин Пахтаабадска райкомой секретарь, Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр К. Нигматшаев, суута хлопок суглуулагша, мүнөө Бухарска областиин Кавалямахмудска сельсоведэй түрүүлэгшэ, Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Ч. Шарапова болон бусад үгэ хэлэхэ зуураа, хлопок таригшад тушаа хандуулдаг агуухэ анхарал оролдолгынь түлөө Коммунистическэ партида, Советскэ правительствода гүнзэгы ехэ баясхалан хүргэбэ. Узбекистанай ажалшад туйлаһан туйлалта дээрээ зогсохогүй, ажалайнгаа амжалтые улам арьбидхаха, зургаадахи табанжэлэй түсэб тухай КПСС-эй XX съездын даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө хамаг хүсэеэ элсүүлхэ гэжэ тэдэнэр найдуулба.

КНР-эй дээдэ һургуулинуудай министрын орлогшо, Хитадай Арадай Республикын дээдэ һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй делегациие толгойлогшо нүхэр Цзын Чжао-лунь гэгшын хэлэһэн үгые эндэ сугларагшад халуунаар угтаба. Цзын Чжао-лунь хитад арадай нэрэһээ Узбекистанай ажалшадта үнэн зүрхэнэй халуун амаршалга хүргөөд, саашадаа бүри ехэ амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Ахадүү республикануудай делегацинуудые толгойлогшод—Таджикистанай КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Т. Ульджабаев, Киргизиин КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр И. Раззаков, Туркмениин КП-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр Н. Дурдыева, Армянска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр А. К. Шекоян, партиин Ленинградска обкомой секретарь нүхэр Н. Г. Корытков, Московско облгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр И. М. Скачков, Азербайджанска ССР-эй хүдөө ажахын министр нүхэр Г. А. Сеидов гэгшэд үгэ хэлээ. Ехэ амжалта туйлаһантайнь ба үндэр дээдэ правительственна шан абаһантайнь дашарамдуулан, Узбекистанай ажалшадые амаршалха зуураа, тэдэнэр ленинскэ национальна политикын илан мандаһан тухай, советскэ арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан тухай хэлэнэ, Узбекистанай ажалшад ажалдаа бүри ехэ шэнэ амжалта туйлажа, Эхэ ороноо баясуулха гэжэ этигэжэ байһан тухайгаа мэдүүлнэ.

Узбекистанай КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. А. Мухитдиновтэ үгэ үгтэбэ.

Нүхэр Н. А. МУХИТДИНОВЭЙ үгэһөө

—Мүнөөдэр манай республикада мартагдашагүй баяртай үдэр болобо. Узбекистанай ажалшадай сэдьхэл зүрхэндэ энэ үдэр мүнхэ дурасхаал болон орохо. Манай республикын ажалшад түрэл Коммунистическэ партидаа, Советскэ правительстводаа сүхэршэгүйгөөр, үнэн сэхээр дурладаг юм.

Республикые Ленинэй орденоор шагнаһандань, Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ болон Советскэ правительствода хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай түлөөлэгшэдэй зүгһөө, нэгэдэмэл заседанида байһан интеллигентнүүдэй, Узбекистанай бүхы ажалшадай зүгһөө үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргөөд, ажалайнь амжалтые иимэ үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө, республикын үмэнэ КПСС-эй XX съездын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын түлөө узбек арад хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр тэмсэхэ гэжэ нүхэр Мухитдинов найдуулба.

— Зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ ажалдаа ехэ амжалта туйлаһантайнь дашарамдуулан, ахадүү республикануудай ажалшадые узбек арадай зүгһөө энэ үндэр трибунаһаа халуунаар амаршалхыемни зүбшөөгыт, — гэжэ нүхэр Мухитдинов саашань үргэлжэлүүлэн хэлэнэ.

Ленинэй сэсэн мэргэн национальна политикын илан мандаһан тухай, манай ороной арадуудай хоорондо эбдэршэгүй, эгүүридэ мүнхэ хани барисаанай бии болоһон тухай Советскэ Узбекистанай болон бүхы союзна республикануудай амжалтанууд гэршэлнэ. Пролетарска интернационализмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлэгдэһэн узбек арад Советскэ Союзай бүхы арадуудта ахадүүнэр шэнгеэр хандадаг юм. Энэ хани барисаае саашадаашье нюдэнэй сэсэгы мэтээр энхэрэн батадхажа байхабди.

Коммунизм байгуулха тушаа КПСС-эй XX съездын хараалһан һүртэ түсэбөөр зоригжуулагдан, Советскэ Союзай ажалшад ажахыдаа болон культурна ажалябуулгадаа 1956 ондо элитэ ехэ амжалтануудые туйлаа.

Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ нэгэ жэл гээшэ багахан болзор байна. Гэбэшье, коммунизмын материально-техническэ база байгуулха хэрэгтэ манай орон нэгэ жэл соо ехэ амжалта туйлаа. Советскэ Союз улам хүсэтэй болоо, тэрээнэй экономическа болон бэеэ хамгаалха хүсэ шадалынь ехэ болоо, арадай ажана тэниглэн байдал һайжараа гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленум онсолон тэмдэглэһэн байна.

Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хүсэнүүд 1956 ондо шэнэ, ехэ амжалта туйлаа. Арадуудай амгалан тайбанаар харилсаха хэрэгтэ һаад хэхэ гэһэн империалистическэ хархисуудай түсэб сүм буруу һүрөө.

Социалистическэ Узбекистанай ажалшад үнгэрэгшэ жэлдэ гайхамшагта амжалтануудые туйлаа. Хүдөө ажахыда, илангаяа хлопок ургуулха хэрэгтэ республикын туйлаһан амжалтань түрүү агротехникэ хэрэглэһэнэй, хлопок таридаг бүхы республикануудай ахадүүгэй ёһоор туһалһанай, Советскэ Узбекистан тушаа КПСС-эй Центральна Комитет болон Советскэ правительствын саг үргэлжэ анхаран оролдодог байһанай аша үрэ мүн. Голодная степь гэдэгэй шэнэ газарые уһалха ба элдүүрилэн ашаглаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол хлопок тарилга, мүн хүдөө ажахын бусад һалбаринуудые хүгжөөхэ тухай парти, правительствын гаргадаг гайхамшагта оролдолгыень харуулаа. Узбекистанай болон Казахстанай ажалшад энэ тогтоолыень ажал хүдэлмэридөө баримталха хараа шугам гэжэ тоолоһон байна. Тиин, Голодная степь гэдэгэй хлопок ехээр ургуулдаг нютагуудай нэгэн болохо сагынь ойртобо.

Баатарлиг хүдэлмэришэн ангиин, алдарта интеллигенциимнай, мүн хүдөө ажахые электрын хүсөөр хангагшадай, минеральна үтэгжүүлгэ, трактор болон машинануудые улам бүри олоор бүтээн үгэгшэдэй эдэбхитэй туһаламжа үзүүлээгүй һаань, хлопок ургуулха хэрэгтэ, мүн хүдөө ажахын бусад һалбаринуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалта туйлажа шадахагүй байгаабди.

— Иимэһээ алдарта хүдэлмэришэн ангида, Москвагай, Ленинградай, Свердловскын, Сталинградай, Челябинскын, Харьковай, Владимирай, Иваново городой болон хлопок ургуулхада, үргэн хэрэглэлэй эд болгон хлопок болбосоруулхада хэрэглэгдэдэг трактор, машинануудые бүтээн гаргадаг ороной промышленна бусад газарнуудай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ, бүхы машина бүтээгшэдтэ, химигүүдтэ, республикын бүд нэхэгшэдтэ Узбекистанай ажалшадай зүгһөө үнэн зүрхэнэй халуун баяр хүргэхыемни, узбек хэлээр «рахмат» гэхыемни зүбшөөгыт, — гэжэ нүхэр Мухитдинов хэлэнэ.

Советскэ арадай олон яһата ажалшадай ахадүү, нэгэн бүлэдэ бидэнэр ажаһуунабди. Коммунизм байгуулха бүгэдэ арадай хэрэгтэ республика бүхэн өөрынгөө хубитые оруулна. Узбек арадай шухалын шухала зорилгонь, тэрэнэй интернациональна уялгань хадаа хлопок ехээр ургуулдаг болохо хэрэг болоно. Энэ зорилгые дүүргэхын түлөө саашадаашье унаһан малгайгаа абангүйгөөр, эсэшэ сусашагүйгөөр, эршэ шадалаа шангадуулан хүдэлмэрилхэбди.

1956 оной арадай ажахын түсэбые республикын дүүргэһэн зарим дүнгүүд тухай нүхэр Мухитдинов саашадаа үргэлжэлүүлэн хэлэнэ. Промышленность гүрэнэйнгөө түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, түсэбһөө гадуур 800 миллион түхэригэй элдэб зүйлнүүдые бүтээн гаргаа. Машина бүтээдэг, нүүрһэнэй, нефтиин, химическэ, хүнгэн, ой модоной, кооперативна болон загаһанай промышленностиин, тэрэшэлэн эдеэ хоолой зүйлнүүдэй промышленностиин предприятинууд зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргээ, мүн барилгашадшье үнгэрэгшэ жэлдэ һайнаар хүдэлмэрилөө. 1955 ондо орходоо 650 миллион түхэригөөр ехэ үлүү капитальна хүдэлмэри хэгдээ. Промышленна, байрын болон культурно-ажаһуудалай олон шэнэ гэрнүүд, барилганууд ашаглалгада оруулагдаа.

—Хүдөөгэй ажалшадай амжалта туйлаһандань илангаяа ехээр омогорхонобди,—гэжэ нүхэр Мухитдинов хэлэнэ. Хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай, студентнэрэй болон һурагшанарай эдэбхитэйгээр туһалһанай ашаар, хүдөө ажахын ажалшад ажалай ехэ амжалта туйлаа. Колхозууд болон совхозууд 2 миллион 860 мянган тонно хлопок гүрэндөө тушаагаа. Энэнь 1955 онойхидо орходоо 400 мянга шахуу тонноор ехэ байна. Энэнь юун гээшэб гэжэ эли тодоор харуулхын тулада, үнгэрэгшэ жэлнүүдэй зарим баримтануудые һануулая. 1950 онһоо 1955 он хүрэтэр үнгэрһэн табан жэлдэ оройдоол 257 мянган тонно хлопок ехээр ургуулагдадаг болоһон байгаа. Мүнөө жэлдэ тушаагдаһан иимэ ехэ хлопок Узбекистан урдань хэзээшье тушаагаагүй юм.

Мүн торго үйлэдбэрилэгшэд амжалта ехэтэйгээр жэлээ дүүргээ. 34 мянган центнер гэхэ гү, али 1955 ондо орходоо гурбанай нэгэ хубяар ехэ торгон шулһэтэ буурсагууд гүрэндэ тушаагдаа.

Лёной, конопляагай һэбэрдэһэн нилээд ехээр ургуулагдадаг болоо. Энэ шухала түүхэй эд бүтээн гаргаха талаар Узбекскэ республика дэлхэй дээрэ Индиин һүүлээр хоёрдохи һуури эзэлнэ.

Таряа, хартаабха, овощь болон бахчева культурануудые гүрэндэ тушааха түсэб болзорһоо урид дүүргэгдээ. Мүн сагаан будаа тариха хэрэгтэ энэ жэлдэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Эдеэ хоолой үнэтэ зүйл болохо энэ ургамалые тариха талмай үргэдхэгдэжэ, үндэр ургаса абтаа.

Хамтын малай тоо толгой олошороо, тэрэнэй ашаг шэмэнь дээшэлээ. Каракуль хурьганай арһа гүрэндэ тушааха түсэбөө республикын колхозууд, совхозууд нилээд ехээр үлүүлэн дүүргээ. Мүн нарин нооһотой хони үсхэбэрилдэг болоо.

70 мянган тонно шахуу жэмэс болон виноград бэлэдхэгдээ. Энэнь 1955 ондо орходоо хоёр дахин ехэ. Мүн 1955 ондо орходоо хоёр хахад дахин ехээр хатаамал жэмэс болон киш-миш бэлэдхэгдэһэн байна.

Республикын арадай ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ туйлагдаһан амжалтануудһаа уламжалан ажалшадай ажабайдал эли бодо һайжараа. Колхозуудай мүнгэн олзонь 1955 онойхидо орходоо 3 миллиард шахуу түхэригөөр дээшэлээ. Ажалта үдэр нэгэ хахад дахин үнэтэй болоо.

Наука болон соёл болбосоролые, гэгээрэлые болон элүүрые хамгаалха хэрэгые хүгжөөлгэдэ үнгэрэгшэ жэлдэ горьтой амжалтанууд туйлагдаа. Ядерна физикын, ургамалай түүхэй эдэй болон хлопогой, уһа мүрэнэй асуудалнуудай ба гидротехникын научно-шэнжэлэлгын институдууд байгуулагдаа. Мүн юумэ тооложо бүридхэдэг газар байгуулагдажа байна. Наукануудай Академидэ мэргэжэлээ һайн мэдэхэ хүнүүд ажалладаг болоо. Һуралсалай дээдэ, дунда шэнэ һургуулинууд нээгдээ.

Ленинскэ национальна политикын илан мандаһые, интеллигентнүүдэй кадрнуудай олошорһые, арадтаа, түрэл Коммунистическэ партидаа бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм бэлигээ үгэжэ ажаллахаар тэдэнэй бэлэн байһыень эдэ бүхы хэмжээ ябуулганууд харуулаа.

— Нүхэдүүд! Узбекистанай колхознигуудай болон хүдэлмэришэдэй, хүдөө ажахын ба промышленностиин мэргэжэлтэдэй, наукын болон культурын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалые парти, правительствомнай үндэрөөр сэгнэбэ. 16 мянга шахуу хүн Советскэ Союзай орден, медальнуудаар шагнагдаа, хлопок ургуулдаг 200 суута хүнүүд Ажалай Социалистическэ Геройн нэрэзэргэдэ хүртөө. Республикын түрүү хүнүүдтэ алдар соло! Тэдэнэр улам бүри олошоржо байхань болтогой!

Саашань нүхэр Мухитдинов республикын арадай ажахые саашадань хүгжөөхын түлөө яажа тэмсэхэ тухай хэлэбэ. Партийна, советскэ болон ажахын олон органуудай ажал-ябуулгада бии байһан дутагдалнуудые тэмдэглээ. Олохон колхозууд болон совхозууд хлопок ургуулха талаар абаһан социалистическэ уялгаяа дүүргээгүй. Тиимэһээнь нёдондо болоһон суглаанда абаһан уялгаһаа 140 мянган тонно бага хлопок бүхы республика сооһоо гүрэндэ тушаагдаа.

Орооһо таряанай болон илангаяа кукурузын ба джугарай ургаса республика соо үшөөл бага байһаар. Люцернэ тариха хэрэгтэ анхарал хандуулагданагүй.

Мал ажалай байдалые нүхэр Мухитдинов гүнзэгыгөөр шэнжэлэн харуулаа. Хүдөө ажахын энэ шухала һалбари олохон колхозуудта гээгдэнги байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Промышленна үйлэдбэриие саашань хүгжөөхэ, продукциие шанар һайнтайгаар, ехээр гаргадаг болохо талаар, мүн хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар шэнэ, 1957 ондо республика ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ ёһотой. Нүүрһэнэй промышленность энергетикэ болон барилгын материалнуудые бүтээн гаргалга илангаяа ехээр хүгжөөгдэхэ байна. Мүн гүрэнэй болон хубиин байра барилга 1957 ондо хоёрһоо үлүү дахин ехэ болохо.

Мал ажалые саашадань хүгжөөхэ тушаа тогтоходоо, нүхэр Мухитдинов иигэжэ хэлэбэ:

— 1957 ондо колхозууд болон совхозуудта һү абалгые 224 мянган тонно хүргэхэ, үнеэн бүриһөө жэлдээ колхоздо 900 килограмм һү абаха, совхозуудта 2.450 килограмм һү абаха; 129 мянган тонно мяха абаха; 17 мянган тонно нооһо, 226 миллион гаран үндэгэ, 1 миллион 400 мянган каракуль хурьганай арһа абаха ёһотойбди.

Хлопок ургуулха хэрэгэй түлөө тэмсэһэндэл эршэ хүсэеэ шангадхан, мал ажалые саашадань хүгжөөхын түлөө нэтэрүүгээр тэмсэхэ ёһотойбди гэжэ нүхэр Мухитдинов хэлэнэ.

Хлопок ургуулха хэрэгые саашадань ехэ болгохо талаар республика ехэ, харюусалгатай зорилгонуудые шиидхэхэ ёһотой. Узбекистанай хлопок ургуулагшад мүнөө жэлдэ Эхэ орондоо гурба миллион тонноһоо бага бэшэ түүхэй эд гаргажа үгэхэ ёһотой. Энэ зорилго бэелүүлхын тулада колхозууд, совхозууд болон МТС-үүд бии байһан арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэхэ, газар элдүүрилхэ талаар түрүү арга методуудые нэбтэрүүлхэ, хлопчатнигые квадратно-гнездовой аргаар элдүүрилхэ ябадалые үргэдхэхэ, ургасаяа хоёр тээшэнь шэглүүлэн элдүүрилдэг болохо, ургаса һайжаруулхын түлөө тэмсэлдэ МТС-эй үүргэ дээшэлүүлхэ, гээгдэнги колхозуудые түрүүшын зэргэдэ оруулха ёһотой.

1957 ондо бэелүүлэгдэхэ ажахын-политическэ олон зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада ажахые болон культурна ажал хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ арга методуудые саашадань һайжаруулха, ажалшадай дунда ябуулагдадаг ниитын-политическэ хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ, наукын туйлалтанууд болон үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, партийна, советскэ, профсоюзна болон комсомольско органуудые үргэн олониитэ ажалшадтай нягта холбоотой болгохо, албан хойрог, ехэрхүү ябадал гаргалгые болюулха хэрэгтэй. Даалгагдаһан хэрэгэйнгээ түлөө хүн бүхэнэй харюусалгыень дээшэлүүлхэ, партийна болон гүрэнэй журам эрид шууд һайжаруулха шухала.

Хүдөө ажахыда үндэр амжалтануудые туйлахын түлөө областьнуудай, районуудай, колхозуудай, совхозуудай, МТС-үүдэй, бригадануудай болон звенонуудай хоорондо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала. Энэ мүрысөөе партийна, советскэ, профсоюзна болон комсомольско органууд эмхидхэхэ уялгатай. Хлопок таридаг ахадүү республикануудай хоорондо хэгдэһэн мүрысөөн гайхамшагта үрэ дүнтэй байдаг. Бидэнэр иимэ мүрысөөе саашадаашье дэмжэхэбди, ажахыдаа болон культурна ажал-ябуулгадаа олоһон дүй дүршэлөө андалдан абалсахабди, Советскэ Союзай бүхы арадуудтай интернациональна холбоо барисаагаа бэхижүүлхэбди!

Түрэл Коммунистическэ партияа болон тэрэнэй ленинскэ ЦК-е тойрон араднай хэзээ хэзээнэйхиһээ нягтаар жагсанхай. Партимнай нэгэдэл хэзээ хэзээнэйхиһээ бата бэхи болонхой. Партимнай арадтаяа нягта холбоотой. Коммунизм байгуулха хэрэгтээ советскэ орон хүсэтэ дэбжэлтын шэнэ шатада ороод байна. Түрэл Коммунистическэ партидаа, Советскэ правительстводаа хододоо үнэн сэхэ узбек арад советскэ бүхы арадуудтай хамта агуухэ Ленинэй зааһан замаар бата найдамтайгаар урагшаа дабшана.

— Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездээр республикын үмэнэ табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө Узбекистанай хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенци хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлмэрилхэ гэжэ манай партиин Центральна Комитедые, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумые болон Советскэ правительствые найдуулхыемни намда зүбшөөгыт,—гэжэ нүхэр Мухитдинов үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэбэ.

Коммунизм байгуулха һүрэтэ ехэ түсэбые бэелүүлхын түлөө манай ороной бүхы арадуудтай хамта Узбекистанай ажалшад эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллаха!

***

КПСС-эй ЦК-дэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ болон ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ бэшэгые баярай заседанида хабаадагшад урма баяртайгаар баталан абаба. Узбекскэ ССР-эй гүрэнэй гимн зэдэлнэ.

Баярай заседаниин дүүрэһэнэй һүүлээр, «Улак» гэжэ арадай наадан Ташкентын ипподром дээрэ болоо. Энэ наадые зуу мянга гаран хүн хараа.

Республикые Ленинэй орденоор шагнаһанай баярта үдэшэлэн правительствода ехэ уулзалган болоо.

Москва. «Газоаппарат» заводой коллектив гэр байрада хэрэглэгдэдэг шэнэ холодильнигуудые бүтээн гаргажа эхилээ. Эдэ холодильнигууд газай хүсөө[...] халаагдадаг байна. Электрын хүсөө[...] халаагдадаг холодильнигуудта орходо[...] шэнэ холодильнигуудые ашаглалга 5—6 дахин үнэгүй болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: слесарь-хабсаргагша В. К. Кузьмин шэнэ холодильнигта газаар халааха түхеэрэлгэ хэжэ[...] байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Нүхэр Н. С. Хрущев Карасуйска районой Ленинэ[...] нэрэмжэтэ колхоздо хүрэбэ

ТАШКЕНТ, январиин 1[...] (ТАСС). Нүхэр Н. С. Хрущев, Узбекистанай КП-гэй ЦК-гэй нэгэд[...]хи секретарь нүхэр Н. А. Мухитд[...]нов, Республикын Министрнүүдэ[...] Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр С. [...] Камалов, Узбекскэ ССР-эй Верхов[...]но Соведэй Президиумэй Түрүүлэ[...]шэ нүхэр Ш. Р. Рашидо[...] партиин Ташкентскэ обкомой се[...]ретарь нүхэр С. Нурутдиновта[...] хамта Карасуйска районой Лен[...]нэй нэрэмжэтэ колхоздо энэ үглөө[...] гүүр хүрэһэн байна.

Узбекскэ ССР-эй Верховно Сове[...]дэй депутат виноград ургуулгаа[...] республика дотороо суурхаһан нү[...]хэр Ризамат Мусамухамедовтай ту[...] колхоздо нүхэр Н. С. Хрущев уул[...]заа. Арадай бодото селекционе[...] байһан туладаа Мусамухамедо[...] гайхамшагта һайн олон сортын ви[...]ноградуудые бии болгоо. Тэдэн[...] Дунда Азиин республикануудта ү[...]гэнөөр дэлгэрһэн байха юм. Р. Му[...]самухамедовай туһаламжаар Ка[...]расуйска районой Ленинэй нэрэм[...]жэтэ колхоз виноград болон сад та[...]рилгые амжалтатайгаар хүгжөөнэ[...] 220 шахуу гектар газар дээрэ ви[...]ноград болон сад таригданхай. Ш[...]нэ юумэ үүсхэгшэдэй дүршэлтэ[...] танилсахын тулада бусад районуу[...]дай колхознигууд, мүн эрдэмтэд[...] студентнүүд эндэ ерэжэл байдаг.

Ризамат Мусамухамедов, хүдө[...] ажахын артелиин түрүүлэгшэ Ту[...]рап Нормухамедов тарилгын учас[...]тогые, мүн үбэлэй үедэ виноградн[...]эшэ хадагалһан траншейнүүдэй н[...]гые Н. С. Хрущевто харуулаа.

Ажахыень хараха үедөө виногра[...] тарилга хэр олзотойб гэжэ Н. С[...] Хрущев һонирхоһон байна.

1956 ондо виноград тарилгаһа[...] хүдөө ажахын артель 2,5 шаху[...] миллион түхэриг абаа, энэнь жэ[...]лэйн бүхы олзо доходой дүрбэнэ[...] нэгэ хуби шахуу болоно гэжэ кол[...]хозой түрүүлэгшэ мэдээсээ.

Ямар нэгэн культурын хэр ү[...] ехэтэй байһые, гектар бүри[...]һөөнь абтаһан олзо доходоор то[...]дорхойлходо таарамжатай байда[...] гээд нүхэр Н. С. Хрущев ажаглаба[...]

—Нэгэ гектар виноградниг[...]һаа бидэнэр 120 мянган шахуу түхэри[...]гэй олзо оруулададагбди—гэжэ Риза[...]мат Мусамухамедов хэлээ.

—Нэгэ гектар виноградник тари[...]ха, харууһалхын тулада хэды ажал[...]та үдэр гаргашалнабта?—гэжэ нү[...]хэр Н. С. Хрущев асууба.

— 120 ажалта үдэр гаргашална[...]бди, хүдэлмэриин хүсэнэй ехэ[...] гаргашалагдадаг дээрэһээ урд[...]тээнь виноград тиимэ ехээр тари[...]даггүй байгаабди. Мүнөө тон ондо[...] болоо, виноград тарижа ургуулха[...] бүхы хүдэлмэриин 75 процентн[...] оньһожоруулагданхай,—гэжэ харю[...] үгтэбэ.

Удаань хүдөө ажахын артелиин түрүүлэгшэ арадай селекционе[...] хоёр виноградныгуудые ургуулха хү[...]дэлмэри оньһожоруулха арга ту[...]хай, колхоздо хэрэглэгдэдэг агро[...]техникэ тухай Н. С. Хрущевто дэл[...]гэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Хүдө[...] ажахын артельтэй танилсахадаа[...] ажахытнай комплекснээр хүгжөө[...]дэнэ, дунда зэргээр жэлэй турш[...] соо үнеэн бүриһөө 2670 литр һ[...] һаажа, малажал хүгжөөлгэдэ ех[...] амжалта туйлаат гэжэ Н. С. Хру[...]щев хананггяар тэмдэглээ. Кукуру[...]за болон джугар тарижа, ма[...] олоор үсхэбэрилхэ арга боломжо[...]той болоһон байна. Эдэ культура[...]нууд тэжээл ехээр бэлэдхэхэ арга[...] олгоо.

Колхозно үйлэдбэрилгээ саашадань хүгжөөлгэдэ шэнэ амжалт[...] туйлахыень Ленинэй нэрэмжэтэ хү[...]дөө ажахын артелиин гэшүүдтэ нү[...]хэр Н. С. Хрущев хүсөө.

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтада бэлэдхэл

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтада бэлэдхэлэй Российска Федерацида ямар зэргээр ябажа байһан тухай асуудалые РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум хаража үзөө.

Һунгуулиин округууд һунгуулиин дүримэй ёһоор хараалагдаһан болзортоо байгуулагдаа гэжэ тэмдэглэгдээ. Бүхы дээрээ 843.592 округ байгуулагдаһан байна. Энэнь урдаһаа һунгалтынхида орходоо 10.098 округоор олон болоно. Хизаарай, областной Соведүүдтэ 7.990 депутадууд, Городской Соведүүдтэ (РСФСР-тэхи республиканска мэдэлэй)—8.645, Районно Соведүүдтэ—89.599, Сельскэ Соведүүдтэ 1.816.812 депутадууд һунгагдаха байна.

Хизаарай, областной, окружной, городской, сельскэ болон поселково һунгуулиин комиссинууд хаа хаанагүй баталагдаа. Тэдэ комиссинуудай хамта 183 мянган хүн—хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенциин түлөөлэгшэд хабаадалсана. Һунгуулиин комиссинуудта хабаадагшадай олонхинь партийна бэшэ эдэбхитэд юм.

Һунгалтын документнүүдые бэлэдхэхэ хэмжээ абтаа. Тэдэ документнүүдэй эхэнхинь хэдэхэн газарнуудта, түбхын түрүүндэ хизаарнууд болон областьнуудта эльгээгдээ. Федерациин нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын дүрим 2 миллион тиражтайгаар хэблэгдээ.

Һунгалтада бэлэдхэхэ талаар эмхидхэлэй бүхы хүдэлмэри сагһонь хэхыень, һунгуулиин комиссинуудта зохихо туһаламжа үзүүлхыень хизаарай, областной, городской Соведүүдые РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум уялгалаа. Һунгуулиин кампанида бэлэдхэхэ үедэ партиин XX съездын, КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые, СССР-эй, РСФСР-эй конституцинуудые, нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын дүримүүдые үргэн нийтэ ажалшадта һайнаар ойлгуулха шухала гэжэ онсо тэмдэглэгдээ. Һунгуулиин кампаниин үедэ советскэ, ажахын органуудай хүдэлмэри тушаа ажалшадай оруулһан дурадхалнуудые нарийнаар шэнжэлэн харахыень Соведүүдэй гүйсэдкомуудта дурадхагдаа.

(ТАСС).

—⊙—

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловай Алма-Атада ошоод байһан тухай

АЛМА-АТА, январиин 13. (ТАСС). ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр К. Е. Ворошилов Казахстанай столицада ерээд, айлшалжа байнхай, тиигээд мүнөөдэр городые хараа. Үглөөгүүр К. Е. Ворошилов Алма-Атын үндэр хадатай газарта хэгдэһэн катогто ошожо хараа. Казахстанай болон Сибириин бэрхэ бэрхэ конькишадай мүрысөөн энэ үдэр тэндэ эхилээ.

Каток дээрэ Алма-Атын олон мянган зон суглараа. Тэдэнэр К. Е. Ворошиловые халуунаар амаршалһан байна. Конькишад: спортын мастер Ораз Канлыбаев ба Зоя Мендыбаева Казахстанай спортсменүүдэй зүгһөө К. Е. Ворошиловта амаршалгын бэшэг барюулаа. Энэ бэшэгэйнь мүнгэн хабтаһан дээрэ Алма-Атын үндэр хадалиг газартахи катогой түхэл һиилэн зурагданхай.

К. Е. Ворошилов физкультурнигуудта үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргөөд, спортдо шэнэ амжалтануудые туйлахыень тэдэндэ хүсөө. Мүльһэн харгы дээрэ урилдаанай болохые К. Е. Ворошилов ехээр һонирхон хараа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, Казахска ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ж. А. Ташенов, Казахстанай КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь И. Д. Яковлев, Казахска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Д. А. Кунаев болон бусадтай хамта городой захаар баригдажа байһан шэнэ поселогуудые хараа. Эдэ поселогуудта ажаһууха хүн зон гурба мянга шахуу гэр өөһэдынгөө хүсөөр барижа байнхай.

К. Е. Ворошилов шэнээр баригдажа байһан гэрнүүдые хараа, мүн шэнэ байрадааороһон айлнуудта айлшалаа.

Үдэшэнь К. Е. Ворошилов Абайн нэрэмжэтэ Казахска гүрэнэй оперо ба баледэй академическэ театрта орожо, композитор М. Тулебаевай «Биржан ба Сара» гэжэ зүжэгые хараа.

Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэ Холбоото Штадуудай ябуулжа байһан политика тухай

„ЭЙЗЕНХАУЭРЭЙ ДОКТРИНА" ГЭДЭГ ТУШАА ТАСС-эй МЭДҮҮЛГЭ

Америкын Холбоото Штадуудай президент господин Эйзенхауэр Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй оронуудта Холбоото Штадуудай ябуулжа байһан политика тухай тусхай бэшэгээр январиин 5-да конгресстэ хандаба. Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй оронуудта мүнөө «аюултай» байдал тоггобо. Тиимэһээнь, шухала болобо гэжэ тоолоходоо, Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэ США-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүдые өөрынгөө дураар, конгрессһээ һурангүйгөөр хэрэглэхэ зүбшөөл үгэхэ тухай президент эрилтэ хээ. США-гэй конституциин ёһоор, президент конгрессэй зүбшөөгөө һаань, зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглэхэ эрхэтэй юм. Президентын эльгээһэн бэшэг соо Советскэ Союзда олон дахин дайралта хэгдэнэ. Мүн Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй оронуудта сэрэгэй болон экономическа «туһаламжа» үзүүлхэ эрхэ намда үгэгты гэжэ США-гэй президент эрибэ. Тусхайлбал, эдэ оронуудта «экономическа туһаламжа» үзүүлхын тулада 200 миллион доллар гаргашалхаар президент хараалһан байгаа.

Президент Эйзенхауэрэй иигэжэ хэлэһэн үгэнь ООН-эй гол ёһонуудта болон зорилгонуудта харша байһан дээрэһээ, Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй оронуудай амгалан тайбан, аюулгүй байдалда ехэ гай түбэг татаха байна.

Эдэ нютагуудта һүүлшын үедэ ехэ хубилалта болоо. Эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даанхай байхын түлөө, империалистическэ эзэрхэлгэһээ гүйсэд сүлөөрхын түлөө эндэхи арадууд баатар зоригтойгоор тэмсэжэ байна. Тиигэжэ, Америкын болон Англиин томо томо монополинууд хохидолдо ороно. Эдэ монополинууд Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй оронуудай байгаалиин баялигые эзэмдэн ашаглажа, туйлай ехэ олзо доход абажа байдаг байгаа. Монополинуудайнгаа хохидолдо ороходонь, эзэдынь һанаа амар байхаяа болибо.

Египедтэ эсэргүү добтолго хэхэдээ, дэлхэйн бүмбэрсэгэй энэ хубида колонизаторнуудай эзэрхэлгые һэргээн бэхижүүлхэ зорилго Англиин болон Франциин правительствонууд урдаа табиһан байгаа. Египедые бута сохихо, бусад арабска гүрэнүүдые абиртуулан айлгаха, тэдэнэй бэеэ даанхай байдалыень усадхаха, тиигээд Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ колониальна гүрэнүүдэй эзэмдэлгые һэргээхэ гэжэ тэдэнэр һанаашалһан байгаа. Египет эгээ түрүүн добтолгодо ортобошье, эрид шангаар тэмсэжэ, национальна эрхэ болон бэеэ даанхай байдалаа хамгаалжа шадаа. Тиигэжэ һайн үльгэр жэшээ харуулаа.

Арабска оронуудые Холбоото Штадууд талархан хайрладаг хэбэртэйгээр США-гэй президент конгрессто эльгээһэн бэшэг соогоо хэлэнэ. Гэбэшье, Америкын засагаархид эдэ нютагуудта бэелүүлхын тула хомхой хобдог зорилгонуудые табина гэжэ бодото байдал харуулна. Англи, Франци, Израиль гурбанда добтологдоод, бэеэ даанхай байдалаа алдаха аюулда Египедэй ороод байхадань, добтолгые болюулхын тулада Советскэ Союзтай хүсэеэ нэгэдүүлэн, Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин шатаар эрид шууд хэмжээ абахаяа США арсаһан байна. Арабска оронуудай национальна бэеэ даанхай байдалые, эб найрамдалые хамгаалха зорилго США урдаа табяагүй. Харин Дүтын Зүүн зүгтэ Англи Франци хоёрой эзэмдэлгын һуларһан ушарые һамбаашалан, тэдэнине түрижэ, һууриень эзэлхэ гэһэн гол зорилго США-гэй урда тиихэдэ табигдаад байгаа.

Дүтын Зүүн зүгтэ эб найрамдал бэхижүүлхэ, арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхэ таатай зохид байдал мүнөө тогтобо. Гэхэтэй хамта, арабска оронуудай хэрэгүүдтэ бүдүүлигээр оролсохо, ядаа һаа сэрэг хэрэглэхэ гэһэн түсэб Холбоото Штадуудай правительство мүнөө хараалаа. Арабска оронуудые эзэмдэн богоолшолхоор энэ түсэбэй зохёогдоһониинь хэндэшье эли. Тиимэһээ, Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй оронууд тушаа, амгалан тайбан байдал тогтоохо тушаа США оролдолго гаргажа байдаг гэһэн хэбэртэй балар үгэнүүдые дурдан, энэ түсэбые далдалха аргагүй.

Дүтын болон Дунда Зүүн зүгэй аюулгүй байдалда НАТО-до хабаададаг гүрэнүүд лэ гай түбэг тохёолдуулна. НАТО-до США гол үүргэ дүүргэдэг байна. Тиимэһээ, «Эйзенхауэрэй доктриные» зохёогшод эб найрамдал сахиха тухай хэлэхэ ямар үндэһэтэйб гэжэ асуумаар. Стратегическэ зүйлнүүдые абаха, мүн хэтэрхэй ехэ ашаг олзо олохын тулада мүнгэ зөөрөө хэрэглэхэ газар гээшэ гэжэ арабска оронуудые США болон тэдэнэй туһамаршад харадаг. Тээд эдэ оронуудай аша туһа тухай оролдонобди гэхэ тэдэнэр ямар үндэһэтэйб гэжэ мүн лэ асуумаар. Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй оронуудые «хамгаалнабди» гэдэг уряалгүй айлшад эдэ оронуудые сэрэгэй хүсөөр мэдэлдээ оруулжа, хүгжэлтынь хэдэн олон жэлээр удааруулха гэһэниинь хэндэшье эли бэшэ аал?

Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй оронуудай бэеэ даанхай, эрхэ сүлөөтэ байдалые США хамгаална гэжэ Холбоото Штадуудай президентын соносхоһон мэдүүлгэһээ эдэ нютагуудта США-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглэхээр хараалһан түсэбынь тад ондоо байна. Англи, Франци, США гурбанай 1950 ондо абаһан гутамшаг декларациһаа, мүн Дунда Зүгэй командовани гэдэгые байгуулха гэһэн 1951 оной түсэбһөө Дүтын Зүүн зүгтэ США-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглэхэ тухай дурадхал бүришье уршагтай гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ. Оронуудаймнай бэеэ даанхай байдалые аюулда оруулхаар түсэбүүд байна гэжэ зүб ойлгоһон арабска оронууд дурсагдаһан декларации түсэб хоёрые эрид шууд буруушааһан юм.

Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй оронуудай арадууд үни удаан саг соо колониальна дарлалта доро байһан юм. Тиимэһээ, хайшаншье гэжэ бэеэ далдалаа һаань, колонизаторнуудай мэхэ гохые тэдэнэр һайн мэдэдэг болонхой. Арабска оронууд бэеэ даанхай байдалтай болоод, гүрэнүүдэй хоорондоо тэгшэ эрхэтэйгээр харилсадаг гол шухала ёһонуудые шууд баримталан хүгжэнэ. Гүрэнүүдэй хоорондоо тэгшэ эрхэтэйгээр харилсадаг гол ёһонууд Бандунгска конференциин шиидхэбэринүүд соо найруулан хэлэгдэһэн байгаа. Эдэ шиидхэбэринүүдыень Советскэ Союз сүм дэмжэдэг байна.

Арабска Зүүн зүгэй оронуудта национально-сүлөөрэлгын хүсэтэ ехэ хүдэлөөн улам үргэдэнэ, Египедтэ эсэргүү хэгдэһэн дайнда добтологшод диилдээ. Колониализм болон тэрэнэй хойшолонгуудые бусалтагүйгөөр һалгаха гэжэ Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй арадуудай улам зоригжожо байһые эдэ бүхы событинууд харуулна. Хүсэ шадалтай байһанаа, үнэн зүб хэрэгэй түлөө тэмсэжэ байһанаа, энэ тэмсэлдээ ори гансаараа бэшэ, харин үнэн сэхэ нүхэдтэй байһанаа эдэ оронууд һайн ойлгоно.

Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэ англо-французска колонизаторнуудай эзэмдэлгэнь һуларжа, бэеэ даанхай байдалаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ арабска оронууд амжалта туйлана. Энээниень, США-гэй зонхилсгшод «вакуум» гэхэ гү, али һуури сүлөөрбэ гэжэ тоолоод, арабска оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ сэрэгэйшье, экономическашье талаар оролсон, сүлөөрһэн һууриие эзэлхэ гэжэ оролдоно. Тээд энэ ушарые «вакуум» гэжэ ойлгоходо зүб гү? Колониальна дарлалтаһаа сүлөөржэ, национальна бэеэ даанхай хүгжэлтын дардам арюун замда ороһон оронууд хэзээнһээ эхилжэ, «вакуум» гэжэ харагдадаг болоо юм? Арабска арадуудай национальна бэеэ даанхай байдалаа бэхижүүлжэ, колониальна дарлалтада эсэргүүсэн, тэмсэлээ шангадхажа байһан ушарые «вакуум» болобо гэжэ харахань буруу. Харин энэ тэмсэлынь Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй арадуудые дахин национальна эрхэтэй болгоһон дээрэһээ олониитын хүгжэлтэдэ туһа нэмэри болоһон, түрүү хэрэг гэжэ харагдаха ёһотой.

Ябуулдаг политикамнай колонизаторска бэшэ юм гэжэ Холбоото Штадууд тоолохо һанаатай. Гэбэшье, Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй арадуудые мэхэлхэ һанаатайгаар иимэ худал хуурмаг юумэ хэлэнэ гэжэ элитэ ойлгохоор. Нефтиин талаар, мүн Суэцкэ каналай болон бусад юумэнүүдэй талаар баруунай оронуудһаа, тодорхойлон хэлэбэл, колонизаторнуудһаа «дулдыдангибди» гэжэ Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй оронууд мэдэрхэ ёһотой гэжэ США-гэй программа соо үсэдөөр онсолон тэмдэглэгдэнэ. Ондоогоор хэлэхэдэ, Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй арадуудые колонизаторнуудай зүгһөө «харгалзуулдаг» болгохые США нэтэрүүгээр оролдоно. Колониальна оронуудһаа Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй оронууд «дулдыданги» гэһэн ушар бодото дээрээ ямар удхатайб гэхэдэ, Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй оронууд байгаалиингаа болон национальна баялигые монополистнуудай мэдэлдэ үгэхэ ёһотой болохо юм. Сэхэ хэлэхэдэ, шэнэ үгэнүүдээр далда хэжэ, Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй оронуудта урдынхидал адли колониальна гурим байгуулхые, эдэ гүрэнүүдые эзэмдэхые США эрмэлзэн хүсэнэ.

Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй оронуудта экономическа «туһаламжа» үзүүлхэбди гэжэ байжа хооһон хубхай үгэнүүдээр колонизаторска түсэбөө гоёохо гэжэ тэдэнэр оролдоно. Гэбэшье, эдэ оронуудай байгаалиин баялигые дээрмэдэн ашаглажа, олоһон ба оложо байһан олзоһоо Америкын монополинууд оройдоол хюмһанай харын зэргэ жаахан юумые арабска оронуудта «туһаламжа» болгон дурадхаһаниинь бэшэг мэдэхэ хүн бүхэндэ эли байна. 1958 ба 1959 онуудта Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй оронуудта 200 миллион доллар үгэхэбди гэжэ США дурадхана. Гэхэтэй хамта, Америкын болон Англиин нефтяной монополинууд гансал 1955 ондо Дүтын Зүүн зүгтэ 150 миллион тонно нефть абажа, энээндэ оройдоол 240 миллион доллар гаргашалаад, 1.900 миллион доллар сэбэр олзо энэ нефтьһээ абаһан байна. Бодото дээрээ Америкын «туһаламжа» гээшэ иимэ байна!

Энэ нютагай шажан мүргэлэй, тэрэ тоодо арабска Зүүн зүгэй олонхи арадуудай шүтэдэг ислам мүргэлэй хойшонхи хуби заяанай түлөө США һанаагаа зобоно гэһэн хэбэртэйгээр президент Эйзенхауэрэй мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Гэбэшье, эдэ үгэнүүдые үнэн сэдьхэлһээ хэлэһэн гэжэ тоолохын аргагүй. Америкые анхан олоһон сагһаа хэдэн зуунжэл урда хүн зоной шүтэдэг шажан мүргэл болон ислам бии боложо, шуһата дүрбэн добтолгые дабажа гараһан юм. Мүнөөшье, Арабска Зүүн зүгэй мусульмануд Холбоото Штадуудаар гү, али бусадааршье ислам мүргэлөө хамгаалуулхаар болоогүй байгаа ёһотой. Арабска Зүүн зүгэй шажан мүргэл хамгаалхын тулада, энэ нютагта Америкын зэбсэгтэ хүсэнүүд эльгээгдэхэ ёһотой гэһэн һанамжа ямаршье үндэһэгүй. Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй шажан мүргэлые бэшэ, харин Америкын томо томо нефтяной концернүүдэй олзо доходые хамгаалхаяал США сэрэгээ тэндэ эльгээхэ баатай болоно. Мусульманска оронуудай шажан мүргэлэй хэрэгтэ США-гэй оролсохо гэһэн түсэб хадаа эдэ оронуудай арадуудай мүргэн шүтэдэг үзэлые доромжолһон ябадал гэжэ харахада тон зүб байна.

Мүн арабска оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ США-гэй оролсожо, эдэ оронуудта хүсэ хэрэглэхэбди гэжэ бүдүүлигээр заналта хэхэдэнь, арабска оронууд тушаа эзэрхэг түримхэй һэдэлгээ Израилиин засагаархидай улам хэтэргэхэ байһыень тэмдэглэнгүй үнгэржэ болохогүй. Америкын монополинуудтай нягта холбоотой эдэ хүдхэшүүл США-гэй дэмжэлтэдэ түшэглэн, булимтаран эзэмдэхэ түсэбөө бэелүүлхын хойноһоо эрмэлзэхэ байна. Энэнь, Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэхи байдалые улам хатуу шанга болгожо, эндэхи нютагай амгалан тайбан байдалые нилээд ехэ аюулда оруулха байна.

Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй дотоодын хэрэгүүдтэ бүдүүлигээр оролсохо, мүн эдэ нютагуудтахи оронуудта добтолон орохо политикаяа далдалхын тулада арабска оронуудые Советскэ Союз эзэмдэхэеэ байһан хэбэртэйгээр худал хуурмаг үгэнүүдые США-гэй зонхилхы хүнүүд тараана. Тээд энэ худал хуурмаг мэхэ гоходо хэншье орохогүй. Арадууд өөһэдөө байдалаа тодорхойлхо, национальна бэеэ даанхай байдалтай боложо, тэрэнээ бэхижүүлхэ ёһотой гэһэн гол ёһые Советскэ Союзай баримталан дэмжэдэгыень Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй арадууд мартаагүй. Ямаршье оронтой харилсаа байгуулхадаа Советскэ Союз тэдэнэй дотоодын хэрэгүүдтэ оролсодоггүй, мүн тэдэнэй эрхыень хүндэлдэг гэжэ арабска оронууд өөрынгөө дүй дүршэл дээрэ мэдэхэ болоо. Арад бүхэнэй байгаалиингаа баялигые өөһэдөө мэдэжэ, өөһэдынгөө дураар хэрэглэхэ эрхые Советскэ Союз эдэбхитэйгээр дэмжэдэг гэжэ тэдэнэр һайн мэдэдэг.

Советскэ Союз бэшэ, харин Хойто-атлантическа бүлэглэлдэ США-тай хамта оролсодог гол гүрэнүүд болгошо Англи Франци хоёр Египедтэ эсэргүү добтолго хэжэ, египет арадта ехэ гарза гай, гасалан зоболон ушаруулаа. Порт-Саидта болон Египедэй бусад городуудта һаяхан хэгдэһэн һандаргалта, мүн Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй оронуудые экономическа, политическэ талаар болон сэрэгэй хүсөөр США-гэй эзэмдэхэ тухай Америкын президентын соносхоһон шэнэ түсэб энээниень гэршэлэн харуулна. Американска империалистнуудай эзэмдэн булимтаралгын эдэ түсэбүүд бүхы дэлхэйе эзэмдэхэ гэһэн эрмэлзэлгыень харуулна. Дэлхэйн эзэн болохобди гэжэ эшэхэ гайхаха нюургүйгөөр тэдэнэр мүнөөшье мэдүүлдэг байна. Дэлхэйе США «эршэмтэй шангаар хүтэлбэрилхэ» ёһотой болоно гэһэн хэбэртэй үгэнүүдээр тэдэнэр энэ түсэбөө үндэһэлхэ һанаатай.

Ямар нэгэн ондоо орон бэшэ, харин Советскэ Союз хүндэ хүшэр үедэ арабска арадуудай үнэн сэхэ нүхэрынь байжа, Египедтэ хэгдэһэн добтолгые болюулхын тула эб найрамдалые хүсэдэг бүхы дэлхэйн арадуудтай хамта хэмжээнүүдые абаһан байна. Эдэ бүгэдэ олондо һайн мэдэгдэнги.

Арабска гүрэнүүдтэй харилсаа байгуулхадаа, Советскэ Союз болон социалистическэ лагериин бусад оронууд тэгшэ эрхын ба хани барисаанай гол ёһонуудые, Бандунгска конференциин гол ёһонуудые баримталдаг байна. Тиихэдэнь, эдэ оронуудтай ямаршье харилсаагүй бологты гэһэн эрилтэ арабска оронуудай үмэнэ США-гэй президентын мэдүүлгэ табина. США-гэй зонхилогшодой энэ эрилтын далда удхань ямаршье тайлбаригүйгөөр эли. Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй бэеэ даанхай залуу гүрэнүүдые ондоо гүрэнүүдтэй холбоогүй болгон гансаардуулжа, американска империализмын эзэрхэлгые бүхы дэлхэй дээрэ тогтоохо зорилготой түсэбөө бэелүүлхэдэнь хилбар бэлэн байхынь тулада иимэ эрилтэ табигдаһаниинь элитэ.

Советскэ Союз хадаа нэгэ оронние нүгөөдэ орондонь тухиран заадаггүй, мүн арадуудай хоорондо бэе бэеэ һэжэглэхэ сэдьхэл түрүүлдэггүй юм. Социальна ба общественнэ байгуулалтынь ондо ондоо байлгаһаа дулдыдангүйгөөр гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха, хоорондоо ажал хэрэгэй харилсаа холбоо тогтоохо гэһэн гол ёһондо Советскэ Союзай гадаадын политика үндэһэлэгдэдэг юм. Хэнэйшье мэдэһээр, Египет болон арабска бусад оронуудтай хани барисаагаа бэхижүүлхэдээ, Холбоото Штадуудтай муу болохо гэжэ Советскэ Союз хэзээшье оролдодоггүй, харин дэлхэйн бүмбэрсэгэй энэшье, мүн бусадшье хубинуудтань бата бэхи эб найрамдалай, бэе бэедээ этигэлсэлгын ёһо гурим тогтоохо шухала гэжэ онсолон тэмдэглэдэг байгаа.

Хэнэйшье мэдэһээр, США-һаа Советскэ Союз тусгаар илгарна. Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэ сэрэгэй базануудтай гү, али олзо оруулхын тулада концессинүүдтэй байха зорилго СССР табидаггүй, мүн энэ нютагта ямар нэгэн тусхай эрхэтэй болохын хойноһоо оролдодоггүй юм. Иимэ зорилго табиха гээшэ Советскэ Союзай гадаадын политикада харша байна.

Советскэ Союзай хилэдэ дүтэхэн оршодог Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэ амгалан тайбан байдалай тогтонижохыень Советскэ Союз үнэн зүрхэнһөө хүсэдэг юм. Эдэ оронуудай национальна бэеэ даанхай байдалаа бэхижүүлхыень, экономическа талаараа һалбаран хүгжэхыень Советскэ Союз тон шуналтайгаар хүсэдэг. Юуб гэхэдэ, энэнь тус нютагта эб найрамдал, аюулгүй байдал хангаха бата бэхи үндэһэ һуури мүн байна бшуу.

Арадуудай национально - сүлөөрэлгын хүдэлөөн манай мүнөөнэй зуун жэлдэ илагдашагүй түүхэтэ хүсэн болонхой. Ехэшье, багашье арадуудай бэеэ даанхай байжа хүгжэхэ эрхые мэдэрэн хүндэлхэ гэһэн ленинизмын агуухэ гол ёһонуудые үнэн сэхээр баримталан, национальна бэеэ даанхай байдалаа, эрхэ сүлөөгөө бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ байгаа оронуудта али болохо туһаламжа үзүүлхэ гээшэ эгээн шухала зорилгонуудаймнай нэгэн гэжэ Советскэ Союз тоолодог. Тиимэһээл, эб найрамдалай, аюулгүй байдалай, национальна эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэхэдээ, арабска оронуудай арадуудай нэгэдэлэй бэхижэжэ байһандань баярлана.

Колониализмын бүхы зүйлнүүдтэй, колониализмые далдалан хамгаалхаар зохёогдоһон бүхы «доктринануудтай» Советскэ Союз эрид шууд тэмсэдэг. Тэрэшэлэн тэгшэ бэшэ договорнууд болон хэлсээнүүдые, сэрэгэй-стратегическэ зорилготойгоор империализмын эзэрхэлгые дэлхэй дээрэ тогтоохо түсэбые бэелүүлхын тулада ондоо гүрэнэй газар дээрэ гадаадын сэрэгэй базануудые байгуулха ябадалые Советскэ Союз мүн лэ эрид буруушаадаг байна. Хүгжэлтын талаар гээгдэнги оронуудай байгаалиин баялиг хадаа эдэ оронуудай арадуудай үндэһэ яһатанай зөөри байһан дээрэһээнь эдэ арадууд экономическа талаараа һалбаран хүгжэхын тулада тэрэ баялигаа өөһэдөө хэрэглэхэ дүүрэн эрхэтэй гэжэ Советскэ Союз тоолодог.

Эб найрамдал болон аюулгүй байдалые тогтоохын тулада дэлхэйн бүхы оронуудай хоорондын политическэ, экономическа болон культурна харилсаа холбоое үргэнөөр хүгжөөхэ шухала. Иимэ холбоо бэхижүүлгэ хадаа мүнөөнэй наука болон техникын амжалтануудые хүн түрэлтэнэй аша туһада хэрэглэхэ шухала арга нүхэсэл мүн. НАТО, СЕАТО болон Багдадска хэлсээн гэхэ мэтын сэрэгэй бүлэглэлнүүдые байгуулха, гүрэнүүдэй хоорондын ёһото харилсаа тогтоохо хэрэгтэ экономическа элдэб һаад зорюута ушаруулха ябадал эб найрамдалай хэрэгтэ ехэхэн хохидол ушаруулна. Национальна бэеэ даанхай байдалаа бэхижүүлхын түлөө, мүн колониальна эзэмдэлгын хойшолонгуудые дары түргэн усадхахын түлөө тэмсэжэ байһан арадуудта туһаламжа үзүүлхэ зорилгоор Советскэ Союз тэдэнтэй тэгшэ эрхэтэйгээр, али али таладаа ашаг туһатайгаар харилсаха гол ёһо баримталан, үргэн харилсаа холбоо байгуулхаар бэлэн байһанаа мэдүүлнэ.

Египедтэ эсэргүүгээр хэгдэһэн добтолгын буруу һүрэһэн ушарһаа Америкын засагаархид таарамжатай шухала тобшолол хээгүй гэжэ колониализмын империалистическэ түсэбые Холбоото Штадуудай зохёоһон ушар харуулна. Панхаруутаһан «хүсэ баримталха» политикадаа дахин бусаха гэжэ тэдэнэй оролдоһониинь эли. Эдэ бүгэдэ хадаа Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэхи түгшүүрилтэ байдалые һулаpуулнагүй, харин тэндэхи байдалые улам шанга болгожо, эдэ нютагуудай амгалан тайбан байдалые аюулда оруулна. Мүн эдэ бүгэдэ хадаа эб найрамдал тушаа ООН-эй баримталдаг, һаяхан Египедтэ эсэргүү добтолгые буруушаахадаа Генеральна Ассамблейн баримталһан гол ёһые зоргондоо эбдэһэн ябадал гээшэ. Господин Эйзенхауэрэй эльгээһэн бэшэг соо эб найрамдалай бэшэ, харин дайн сэрэгэй үзэл бодол баримталагдана.

Америкын Холбоото Штадуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдые Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэ хэрэглэхээр хараалан, эдэ нютагуудта Холбоото Штадуудай бэелүүлжэ байһан ябуулгань аюултай хойшолонгуудтай байжа болохо. Эдэ хойшолонгуудайнь түлөө США-гэй правительство сүм харюусаха ёһотой болохо гэжэ Советскэ Союзай харюусалгатай нюурнууд тоолоно.

Фрунзэ. Киргизиин столицын ажалшад шэнэ жэлдэ һайн бэлэг абаа. Үргэн экрантай кинотеатр январиин 1-дэ городто нээгдээ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Октябрь» гэжэ үргэн экрантай шэнэ кинотеатр.

ТАСС-эй фотохронико.

Манай республикын hонин

Шулэгүүдые зүбшэн хэлсэлгэ

Залуу бэшэгшэд Дондок Улзытуев, Владимир Жалсанов, Петр Хамаев, Виссарион Билдушкинов гэгшэдэй шулэгүүд болон рассказууд БМАССР-эй уранзохёолшодой союзда hаяхан зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Шэнэ шулэгүүдээ залуу бэшэгшэдэй уншажа үгэhэнэйнь hүүлээр уранзохёолшод Ч. Цыдендамбаев, А. Бальбуров, Г. Чимитов, И. Ким, залуу бэшэгшэ М. Цыренов болон бусад үгэ хэлээ. Улзытуев Жалсанов хоёрой творческо ургалта онсо тэмдэглэгдээ. Бишыхан хэмжээтэй хэдэн шулэгүүдээ нүхэр Улзытуев зүбшэн хэлсэлгэдэ табяа. Эдэнэй олонхинь hайнаар бэшэгдэhэн, мүлигдэhэн байба. Инаг дуран тухай нүхэр Жалсановай лирическэ шулэгүүд мүн лэ hайшаагдаа.

Залуу бэшэгшэдэй ургажа ябаhые үгэ хэлэгшэд тэмдэглэхэ зуураа, зохёолнуудтань бии байhан дутагдалнуудые элирүүлжэ, тэдээнээ яажа усадхахыень, бурят-монгол хэлэнэй грамматикые, үгын баялигые hайнаар шудалхыень заагаа.

А. Бадаев.

Соёл культурын hонинууд

▲«Манай хүршэнэр» гэhэн Р. Белоглазовагай зохёоhон номые зүбшэн хэлсэлгэ Иволгын аймагай Культурын байшан соо hаяхан болоо. Тэндэнь номой автор Раиса Васильевна Белоглазова байлсаа.

Тус конференцидэ 200 гаран уншагшад хабаадалсажа, 16 хүн үгэ хэлээ.

▲ А. М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ хүдөөгэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэ жэлэй курс эмхидхэбэ. Тэрэ курсадань республикын аймагуудhаа олон хүн ерэнхэй.

▲ Уранзохёолшо Дашарабдан Батожабайн зохёоhон «Барометр шуурга харуулна» гэhэн зүжэг бурят драматическа театр бэлэдхэжэ байна. Тэрэ зүжэг соонь ородой элитэ революционер Иван Васильевич Бабушкин тухай, 1905 ондо Читэдэ болоhон революционно хүдэлөөн тухай хэлэгдэнэ.

▲ Улан-Удэдэ, залуу техни гүүдэй станциин байшан соо үхибүүдэй техническэ зохёолой выставкэ hаяхан нээгдээ. hурагшадай дархалhан 300 гаран элдэб зүйлнүүд тэндэ харуулагдана.

Механизированнэ фермэ дээрэ

Кабанскын аймагай олонхи колхозуудта hүнэй-товарна фермэнүүдэй механизированнэ типовой байранууд баригданхай. 1956 оной намар иимэ фермэ Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо ашаглалгада оруулагдаба. Эндэ тодхогдоhон дүүжэн харгы, автоуhалуури hаалишадай ажалые нилээд хүнгэдхөө.

hаалишад малаа hайнаар харууhалдаг, зүбөөр эдеэлүүлдэг болоо. Энээнэй ашаар hүн ехээр hаагдана. Ажахын жэлэй 3 hара соо тус фермэ нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада 2 дахин шахуу hү ехээр hааhан байна. hаалишан Мария Белых энэ хугасаа соо hү hаалгые 2,5 дахин дээшэлүүлжэ шадаа. hаалишан Федосья Гвозденская нёдондо жэлэй гурбан hара соо hаагдаhан 1617 литрын орондо 2773 литр hү hааhан байна.

Энэ фермэ дээрэ малые зүбөөр эдеэлүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Үбhэ, зелёнко, буйлуулагдаhан солоомо, силос, концентрат малда эдюүлэгдэнэ. Сүүдхэдээ 10 килограмм кукурузна силос үнеэн бүхэндэ үгтэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: hаалишан Ф. Гвозденская үнеэдэй байрада абаашагдаха тэжээл вагонеткэдэ ашаад байна.

В. Вельвер.

Эсэгэ басаган хоёрой эршэтэ ажал

Галина Гунзенова үнгэрэгшэ жэлдэ нютагайнгаа hургуулиин 7 класс дүүргээд, малажал дээрэ хүдэлмэрилхэ дуратай байhанаа колхозой правленидэ мэдүүлhэн юм. Колхозой правлени тэрэнэй дура хүсэлые хүндэлжэ, гахайн фермэдэ хүдэлмэрилхөөр эльгээгээ hэн. Тиигэжэ эсэгэ басаган хоёр нэгэ фермэдэ хүдэлмэрилдэг болобо.

Коммунист Иш-Самбу Гунзенов 1955 ондо колхозой партийна организациин үүсхэлээр гахайн фермые даагшаар томилогдоhон байгаа. Богонихон сагай хугасаа соо тэндэ хүдэлмэрилхэ зуураа, нүхэр Гунзенов фермынгээ гахайн тоо толгойе 2 дахин олошоруулhан, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлhэн байха юм. Тэрэнэй басаган комсомолка Галина Гунзенова мүнөө 15 эхэ гахай харууhална.

Эрхим ажалайнгаа түлөө эсэгэ басаган хоёр нэмэлтэ түлбэридэ тус тустаа 2300 түхэриг мүнгэ абаба.

К. Доржиев.

Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз.

Барилга ехээр хэгдэнэ

Сэлэнгын аймагай Загастайн сомоной колхозуудта hүүлэй үедэ барилгын ехэхэн хүдэлмэри хэгдэнэ. Гансахан Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үнгэрэгшэ жэлдэ хониной 8 байра, автогараж, искусственна аргаар мал үрэжүүлгын пункт, 1000 квадратна метр талмайтай хушалтатай ток, 2 бани, 2 байратай гэр баригдаhан байна. Мүн шэнэ клубай байшан шулуугаар баригдажа эхилээ.

Мүн тус сомоной харьяата колхозуудта гэшүүд 30 гаран гэр өөhэдтөө барижа ороо. Мүнөөшье үшөө 22 хүн өөhэдтөө гэрнүүдые барижа байна.

Д. Жамбалов.

Авиамоделистнүүдэй мүрысөөн

Таhалга соо ниидэдэг авиамодельнүүдэй мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Авиамодельнэ спортые бүри үргэдхэхэ ба авиамоделистнүүдэй туйлалтануудые элирүүлхэ зорилгоор жэл бүхэндэ иимэ мүрысөөнүүд ДОСААФ-эй үүсхэлээр үнгэргэгдэдэг заншалтай болонхой.

Мүрысөөндэ Улан-Удын 7 hургуулинуудай 15 авиамоделистнүүд хабаадалсаа. Хамта дээрээ 7 янзын модельнүүд харуулагдаа. Эндэ Сергей Чистяков (8-дахи hургуули) 5 янзын модельнүүдые табижа, түрүү hуури эзэлээ. Мүн тэрэшэлэн бусад модельнүүдээр Александр Громышев (65-дахи дунда hургуули), Борис Абыков (1-дэхи дунда hургуули), Николай Манин (67-дохи hургуули) гэгшэд шалгарhан байна. Мүрысөөндэ түрүү hууринуудые эзэлhэн моделистнүүдтэ үнэтэ шангууд барюулагдаа.

Авиамодельнэ хэрэгтэ үсөөн хүн хабаадуулагдана. Политехнизациин нэгэ hалбари болохо энэ шухала хэрэгтэ hургуулинуудта бага анхарал хандуулагдана гэжэ энэ мүрысөөн элирүүлбэ.

М. Степанов.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XI сесси

Генеральна Ассамблейн январиин 11-нэй пленарна заседани дээрэ 18 ороной (Канада, Чехословаки, Инди, Англи, СССР, США болон бусадай) дурадхаhан резолюци нэгэн дуугаар баталан абтаа.

«Консультацинуудые хэхэ системэ» тухай конвенциин проектээр тусхай Политическэ комитедэй элидхэлые Ассамблей олонхиин дуугаар баталаа. Эб найрамдалда болон аюулгүй байдалда гай түбэг тохёолдохо болоод байгаа hаань, түргэнөөр үрэ ехэтэй хэмжээ абажа шадаха орган ООН-до үгы гэжэ шалтаг бараад шэнэ «Консультативна аппарат» байгуулха зорилготойгоор Аргентинын делегациин иимэ проект дурадхаhан тухай урда тээнь мэдээсэгдээ hэн. Гэхэ зуура, үрэ ехэтэй хэмжээнүүдые абажа шадаха органууд хадаа Аюулгүйн Совет ба Генеральна Ассамблей болоно бшуу. Аргентинскэ проект үнэндөө ямар зорилготойб гэхэдэ, Аюулгүйн Соведые, Соведэй саг үргэлжын гэшүүдэй нэгэн hаналтай байха гуримые алгасан гаража ябуулга хэдэг шэнэ орган байгуулха ябадал болоно. Тиимэhээ аргентинскэ дурадхал ООН-эй Уставай гол ёhонуудта тааралдахагүйhөө гадна, Нэгэдэмэл Нацануудай Организациие hулаҏуулха байна.

Энэ дурадхалыень дэмжэхэ делегацинуудай олдоогүй дээрэhээ, Аргентинын, США-гэй болон бусад зарим оронуудай түлөөлэгшэд Уставые хубилгаха талаар болохо конференциин үзэмжэдэ Аргентинын проектые дамжуулан үгэхэ гэжэ дурадхаа. Иимэ конференци зарлуулхые ООН-эй гэшүүн хэдэн оронууд ехээр оролдолго гаргадаг. Энэ дурадхалынь олонхиин дуугаар баталан абтаа. Буруушаажа найман ороной түлөөлэгшэд голосовалаа. Дүрбэн ороной делегаци hаналаа баряа.

Корейн асуудалаар политическэ комитедэй элидхэлые Генеральна Ассамблей үглөөнэйнгөө заседаниин түгэсхэлдэ hайшаагаа. Энэ элидхэлынь американска резолюциин проектын удхаар зохёогдоhон байна. Урдакорейнхидал адляар «сүлөөтэ» hунгалта гэдэгые ООН-эй ажаглалтаар үнгэргэжэ, Корейе нэгэдүүлхэ, Корейе нэгэдүүлхэ талаар урда мэтэ оролдолго гаргахыень, тайлбарилан хэлэбэл, лисынмановска засаг түрые али болохоор дэмжэхыень ООН-эй комиссида даалгаха гэжэ американска проект соо хэлэгдэнхэй. Генеральна Ассамблейн удаадахи, XII сессиин зүбшэхэ зүйлдэ Корейн асуудал дахяад оруулхыень ООН-эй генеральна секретарьта тус проект даалгана.

Энэ проектые буруушаажа Чехословакиин болон Советскэ Союзай түлөөлэгшэд пленарна заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Совет-чехословацка худалдаа наймаанай харилсаан тушаа

Совет - чехословацка худалдаа наймаанай хэлсээн урагшатайгаар боложо дүүрээд, ССР Союзай болон Чехословацка Республикын хоорондо 1957 ондо эд бараа абалсаха тухай Хэлсээн энэ оной январиин 14-дэ Москвада баталагдаа.

Советскэ Союз хадаа ороhо таряа, түмэрэй руда, үнгэтэ металл, шэрэм, ферросплав, нефть болон нефтепродукт, хлопок, нооhо, хюрөөдэhэн модо, минеральна үтэгжүүлгэ, хүдөө ажахын машина, трактор, хүнгэн автомобиль, шарикоподшипник, горношахтна, нефтяной, харгы заhабарилгын болон бусад түхеэрэлгэнүүдые, тэрэшэлэн Чехословацка Республикада хэрэгтэй болохо ондоошье эд бараа худалдаха болоо.

Чехословацка Республика хадаа судна, электровоз, тепловоз, энергопоезд, дизельнэ электростанци, металл отолдог станок, прокатна болон кузнечно-прессовэ түхеэрэлгэ, химическэ, эдеэ хоолой болон хүнгэн промышленностиин түхеэрэлгэнүүдые, автосамосвалнуудые, соргонуудые, кабель, сахар, арhан гутал, оёhон хубсаhа, трикотаж болон бусад эд бараа Советскэ Союзда худалдаха байна.

Советскэ талаhаа—Гадаадын худалдаа наймаанай министрын Нэгэдэхи Орлогшо С. А. Борисов, Чехословацка талаhаа—Гадаадын худалдаа наймаанай министр Р. Дворжак хэлсээндэ гар табяа.

Великобританиин коммунистическэ партиин гүйсэдкомой политическэ комитедэй мэдүүлгэ

ЛОНДОН. (ТАСС). Великобританиин коммунистическэ партиин гүйсэдкомой политическэ комитет Англида правительствын hэлгэгдэhэн тушаа мэдүүлгэ хээ. Шэнэ премьер-министр Макмиллан хадаа консервативна партиин эгээн хархис бүлэгэй түлөөлэгшэнь юм гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Египедтэ эсэргүү хэгдэhэн сэрэгэй добтолгые үүдхэгшэдэй нэгэниинь Макмиллан байгаа гэжэ политическэ комитет hануулна. Финансын министр байхадаа. арадай ажабайдалые муудхуулдаг ябуулга хэдэг байгаа.

Ороной гадаадын болон дотоодын политикын үмэнэ политическэ комитет иимэ эрилтэнүүдые табина: Кипр аралhаа, Кениhээ болон Малайhаа Англиин сэрэг гаргаха; эб найрамдал тухай, буу зэбсэг хуряажа, аюулгүй байдал тогтоохо тухай асуудалнуудаар агууехэ гүрэнүүдэй толгойлогшонортой хамта хэлсээ хэжэ эхилхэ; Зүүн зүгэй оронуудтай худалдаа наймаа хэдэг болохо; хүдэлмэришэдые ажалhаань гаргадаг, мүн хүсэд бэшэ недели хүдэлмэрилүүлдэг ябадалые болюулха; шухала хэрэглэмжын эд бараа худалдан абахада түлэгдэдэг налогые хороохо, мүн эдеэ хоолой үнэ сэнгые химдаруулха; тэдхэмжын мүнгэ болон хүдэлмэришэдэй салин хүлhэ дээшэлүүлхэ; сэрэгэй гаргашые хахадтань хүрэтэр бага болгохо; сэрэгэй алба хэхэ болзор доошолуулха.

Правительствын хүндэ хүшэр байдалда ороhон дээрэhээнь, парламентда hаяар hунгалта хэгдэхэ ёhотой гэжэ компарти тоолоно.

Польшын Арадай Республик[illegible] болон Хитадай Арадай Республикын правительствен[illegible] делегацинуудай хоорондо [illegible] хэлсээн эхилбэ

ВАРШАВА, январиин [illegible] (ТАСС). Хитадай Арадай Респ[illegible] ликын правительственна делег[illegible] Польшын правительствын ур[illegible] лаар Варшава ошоод байна. К[illegible] эй Гүрэнэй соведэй премьер ба [illegible] даадын хэрэгүүдэй министр Чж[illegible] Энь-лай тус делегациие толгойл[illegible]

Хитадай Арадай Республик[illegible] болон Польшын Арадай Респуб[illegible] кын правительственна делега[illegible] нуудай хоорондо үсэгэлдэр х[illegible] сээн эхилээ. КНР-эй Гүрэнэй со[illegible] дэй премьер ба Гадаадын хэрэг[illegible] дэй министр Чжоу Энь-лай, Прем[illegible] рэй орлогшо маршал Хэ Лун, [illegible] даадын хэрэгүүдэй министрын [illegible] логшо Ван Цзя-сян болон КНР-[illegible] Польшодо байдаг Онсо, Бүрин [illegible] хэтэ посол Ван Бин-нань Хита[illegible] зүгhөө хэлсээндэ хабаадалсаа.

Польшын Хүдэлмэришэнэй н[illegible] дэмэл партиин ЦК-гэй нэгэд[illegible] секретарь В. Гомулка, Гүрэнэй [illegible] ведэй түрүүлэгшэ А. Завадск[illegible] Министрнүүдэй Соведэй түрүү[illegible] шэ Ю. Циранкевич, Гадаадын [illegible] рэгүүдэй министр А. Рапацк[illegible] ПОРП-ын ЦК-гэй политбюро[illegible] гэшүүд Э. Охаб болон Р. Замбр[illegible] ский, Гадаадын хэрэгүүдэй мини[illegible] рын орлогшо М. Нашковский бо[illegible] Польшоhоо Хитадай Арадай Р[illegible] публикада байдаг Онсо, Бүрин э[illegible] гэмжэтэ посол С. Кирилюк гэгш[illegible] Польшын зүгhөө хэлсээндэ хаб[illegible] даа. Мүнөөдэр хэлсээн үргэлж[illegible] лүүлэгдэхэ.

КНР-эй Гүрэнэй соведэй прем[illegible] Чжоу Энь-лайн Польшодо ош[illegible] байhанайнь хүндэлэлдэ зорюул[illegible] ПНР-эй Министрнүүдэй Сове[illegible] түрүүлэгшэ Ю. Циранкевич үсэг[illegible] дэр уулзалга хээ.

Ю. Циранкевич, Чжоу Энь-л[illegible] В. Гомулка уулзалган дээрэ үгэ [illegible] лээ.

Йемендэхи байдал шанга зандаа

КАИР. (ТАСС). Декабриин [illegible] hөө эхилэн, Йемендэ Англи добто[illegible] го хэнэ. Энээнhээ уламжал[illegible] Йемендэ аюултай байдал тогто[illegible] гэжэ Йеменhээ Каирта байдаг п[illegible] ланник Абдель Рахман Абу Тал[illegible] гэгшэдэ эльгээhэн телеграмма с[illegible] гоо Йеменэй король Имам Ахм[illegible] онсолон тэмдэглэнэ. Арабска ор[illegible] нуудай лигиин секретариат бол[illegible] Египедэй правительствода [illegible] аюулта байдал тухай мэдээсэхые[illegible] Абу Талебтэ Имам Ахмед даалгаб[illegible]

Январиин 8-най үдэшын 9 час[illegible] Англиин 16 бронемашина Йемен[illegible] Катаба гэжэ городто добтолоо гэ[illegible] Ахмедэй телеграмма соо хэлэгдэ[illegible] Правительствын байшангууд, [illegible] миин барагууд болон бусад [illegible] байранууд hандаргагдаа. Үглөө [illegible] лөөгүүрынь Эль-Бейда гэжэ гор[illegible] дые Англиин самолёдууд бомбод[illegible]

«Йемендэ туйлай аюултай байд[illegible] тогтобо. Тиимэhээ, hайн дураар[illegible] манда туhалхаяа хүсэгшэдые гүр[illegible] дөө оруулаа hаамнай, хэншье Йем[illegible] ниие гэмнэхэ эрхэгүй» гэжэ хэбл[illegible] дэ хэhэн мэдүүлгэ соогоо Абу Тал[illegible] онсолон тэмдэглээ.

Бригадир Виктор Меньшиков

Байгал далай эрьеhээ эхилээд нэлэнхы үргэн мүльhөөр хушагдажа эхилбэ. Хаанашьеб холо, үшөө хүрөөгүй газар бии хэбэртэй. Урал манан хөөрэжэ, баруун тээhээ үлеэhэн hалхинда туугдан, Баргажан голые үгсэнэ.

Эрьеhээ хэдэн километрын газарта мүльhэн дээгүүр хоёр хүнэй иишэ тиишээ ябахань харагдана. «Энэ хүйтэндэ хубхай хооhон мүльhэн дээгүүр юу бэдэрээ хүнүүд бэ?» гэжэ hанажашье болохоор. Бодото дээрээ оройдоошье тиимэ бэшэ. Загаhашадай солото бригадир Виктор Васильевич Меньшиков туhалагшатаяа мүльhэнэй ямараар хүрэhые шалгажа, мүльhэн дороhоо загаhа барилгаяа эхилхэ тухайгаа хөөрэлдэжэ ябаба.

— Мүльhэн ехэшье зузаан болоогүй байна. Далайн хүсэд байхые хүлеэжэ, сагаа дэмы үнгэргэhэнэй хэрэг үгы ха,—гэжэ нүхэр Меньшиков хэлэнэ.

— Зүб даа, Виктор Васильевич. Эрьеhээ 4—5 модоной газарта хүдэлмэрилхэдэ ямаршье аюул байхагүй. Энэ жэлдэ түсэбнай урдынхиhаа hураггүй ехэ, хүдэлмэрилхэл саг ерээ,—гэжэ нүхэрынь харюусаа hэн...

Баргажанай аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ загаhа баридаг колхозой гэшүүд Виктор Васильевич Меньшиковые «хэрэг ажалаа hайнаар мэдэхэ, ёhотойл түрүү загаhашан юм» гэжэ хэлсэдэг. Энэнь тон зүб. Юуб гэхэдэ, хүн бүхэндэ өөрынь коллектив зүбөөр лэ сэгнэлтэ үгэдэг ха юм. Загаhа барилгые, илангаяа үбэлэй үедэ амжалтатайгаар ябуулхын тулада бригада бүхэнэй хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ тон шухала. Тиимэhээ бригадирай хүдэлмэриhөө загаhашадай ажал бүхыдөө дулдыдаха байна.

Нүхэр Меньшиковэй ажалай амжалтые иимэ хэдэхэн тоо баримтанууд харуулха байна: үнгэрэгшэ 1956 ондо колхозойнь хамаг гэшүүдэй бариhан бүхы загаhанайнь 60 процентые тэрэнэй бригада тушаагаа; жэлэйнгээ түсэбhөө гадуур 300 шахуу центнер загаhа гүрэндөө үгөө; 1956 оной гансахан 3-дахи квартал соо 1000-hаа дээшэ центнер загаhа бариhан байна. Гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэhэнэйнь түлөө нүхэр Меньшиковтэ нэмэлтэ түлбэри болгон 15 мянган түхэриг үгтөө.

Энэ бригадын туйлаhан амжалтань республикымнай бүхы загаhашадта шэн зоригто ажалай үльгэр жэшээ болоhон байна.

Виктор Васильевич загаhашан бүхэнэйнгөө шадабари мэргэжэлые хараадаа абан, бригадаяа хоёр звено болгон хубааhан байна. Тиигэhэнэйнгээ hүүлдэ салин түлэлгын хуушан гуримые болюулжа, звено бүхэнэй бариhан загаhанай хэмжээгээр салингыень түлэдэг болоо. Энэ арга хадаа хоёр звеногой хоорондоо мүрысэн хүдэлмэрилхэдэ ехээр туhалhан байна. Тус бригадынхид удаан саг соо табяатай байдаг тусхай губшуурые зунай сагта хэрэглэжэ, загаhа барилгаяа хэды дахин дээшэлүүлээ. Нүхэр Меньшиков уралан нарижуулгын дурадхал зохёожо, губшуураа ондоо болгоо. Тиин губшуурайнь хоёр хото хоорондоо дүтэ болгогдожо, ороhон загаhанай гэдэргээ гаража ошохо ябадал ехээр үсөөрөө. Тиихэдэ ороhон загаhые абахада хүдэлмэринь баhал хүнгэдхэгдэhэн байха юм. Мүнөө тэрэнэй зохёоhон уралан нарижуулгын дурадхал Байгалай загаhашадай бүхы бригадануудта хэрэглэгдэжэ эхилээ.

Загаhанай hүрэгэй ябаhан газарые бэдэрэн олохо гээшэ тон шухала. Виктор Васильевич энэ талаар ехэхэн дүй дүршэлтэй юм. Нүхэр Меньшиков нёдондо зун бригадаяа нэгэ газарта барингүй, гурбан звено болгожо таhалаад, ондо ондоо газарта губшуур табюулаа hэн. Тиин гансахан зунай сезон соо эдэ гурбан звенонуудынь хамта дээрээ мянга шахуу центнер омоли бараа.

Загаhа барилгын үбэлэй сезондо бэлэдхэлые нүхэр Меньшиковэй бригада саг соонь дүүргэдэг. «Үбэлэй үедэ зунайхиhаа дутуугүйгөөр загаhа бариха ёhотойбди» гэжэ Виктор Васильевич бригадынгаа гэшүүдтэ хэлэдэг юм. Тээд хэлэhэн үгэдөө хүрэдэгшье байна. Мүльhэн дороhоо загаhа бариха зэр зэмсэгүүдынь саг соогоо заhабарилаатай, хүн бүхэнэй ямар хүдэлмэри хэхэ байhаниинь урид хараалагдажа, үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ табигдадаг.

Үбэлэй үедэ загаhанай hүрэгэй ябаhан газарые бэдэрэн олохо гээшэ баhал түбэгтэйшэг хэрэг. Тиимэhээнь нүхэр Меньшиков дүршэл ехэтэй 2—3 загаhашадые урид эльгээжэ, мүльhэн доро гүльмэ табюулжа үзүүлдэг. Тэдэнь загаhа элбэгтэй газар олоо хадаа дары бригадиртаа дуулгадаг байна. Үбэлэй сезониие хаана, ямараар үнгэргэхэ тухайгаа Виктор Васильевич гэшүүдтэйгээ зүбшэн хэлсээ. Загаhашадай байха гэр байрань hайнаар заhабарилагдаhан, зэр зэмсэгүүдынь гүйсэд бэлэн. Үглөө нүгөөдэрhөө бригадынь загаhашад хоёр звено болон Баргажанай хушуунай зүүн тохойдо хүдэлмэрилжэ эхилхэнь.

Виктор Васильевич Меньшиков олон жэлдэ загаhашалжа байhан хүн бэшэ. 1948 ондо юрын загаhашанаар хүдэлмэрилжэ эхилээ бэлэй. Тэрэ гэhээр арбаад жэл үнгэрөө. Энэ үе соо нүхэр Меньшиков түрүү загаhашадай хүдэлмэриин дүй дүршэл наринаар шудалжа, шадамар бэрхэ бригадир боложо байhанаа харуулаа. Бригадынгаа ажалые зүбөөр эхмидхэжэ, үбэлшье, зуншье загаhа бариха гүрэнэй түсэбые заатагүй дүүргэдэг байна. Ажалай энэ новатор гансахан өөрынгөө бригадын урдахиие хараад лэ ябадаггүй, харин ондоо бригадануудта ошожо, хүдэлмэридэнь туhалдаг, загаhаар баян газар олоо hаа, тэдээндэ дуулгадаг зантай.

Үнгэрэгшэ намар-үбэлэй сезондо бэлэдхэл хэжэ байхадаа нүхэр Меньшиков бригадынгаа гэшүүдэй дунда hуралсал эмхидхэжэ, Яруунын загаhашадай хүдэлмэриин шэнэ аргатай танилсуулаа hэн. Мүнөө бригадынь дунда дүй дүршэл ехэтэй загаhашад олон. Жэшээнь, Дмитрий Шелковников, Валентина Меньшикова, Михаил Бусенко болон бусад нёдондо жэлэй хүдэлмэриин дүнгөөр нэмэлтэ түлбэридэ тус бүридөө 8—11 мянган түхэриг мүнгэ абаа.

— Зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ, Бүхэсоюзна мүнгэн шанда хүртөө hэмди. Саашадаа энэ амжалтаяа бүри арьбадхахын түлөө тэмсэхэ байнабди. КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлэн, социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсажа орохомнай,—гэжэ нүхэр Меньшиков хөөрэнэ.

Байгалай загаhашадай дунда шэн зоригто ажалаараа алдар сууда гараhан тус бригадын хүдэлмэришэд Эхэ оронойнгоо ажалшадта улам ехээр загаhа барихын түлөө бүхы хүсэ шадалаа гарган тэмсэжэ байна. Тэдэнэр хэлэhэн үгэдөө хүрэхэ, табиhан зорилгоёо заатагүй бэелүүлхэ байhаниинь лабтай.

Е. ГРОМОВ.

Тобшо мэдээсэлнүүд

✪ Чехословацко-советскэ хани барисаанай Союзай столицадахи организациин конференци Прагада болоо. 1953 ондо болоhон түрүүшын конференциhээ хойшонхи үе соо организациин хэhэн хүдэлмэриин дүнгүүд конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ үе соо союзай 152 таhаг шэнээр байгуулагдаа, тэдээндэ 50 мянга гаран граждaнинууд нэгэдэнэ.

✪ Берлинэй гүрэнэй оперын театр соо Бородиной зохёоhон «Князь Игорь» гэжэ оперо түрүүшынхеэ табигдаба. Ородой классическа хүгжэмэй искусствын зохёолнуудые Берлинэй алишье хубиин оперно искусствода дурлагшад ехээр hонирхон харана.

✪ СССР-эй арадай хатар танцын гүрэнэй ансамбль СССР-эй арадай артист Игорь Моисеевэй хүтэлбэреэр январиин hүүл багаар Египедтэ ерэхэ байна.

✪ Сахарна промышленность хүгжөөхэ асуудалнуудые эрхилдэг индийскэ совет 1957—1958 оной түсэбые hайшаагаа. Энэ түсэбэй ёhоор жэл бүри 2,16 миллион тонно сахар үйлэдбэрилэгдэхэ юм. Түсэбэй ёhоор сахарна 22 шэнэ завод баригдахаар хараалагдана. Мүнөө баригдаад байhан 17 завод үргэдхэгдэхэ юм.

(ТАСС).

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора— 32 74, отв секретаря — 27-37 отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-33. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00323. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 39.